

Postafiók 151

Taxa postala
pártitá in nuna
No. 244716/929.
Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj, Str.
Baron L. Pop

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő. Re-
dactor responsabil-Felelős szerkesztő:
tő: Jámbor Ferenc. Administrator
delegat si grant responsabil-Felelős
igazgató: Schwartz Endre. Proprietar-Tulajdonos: Fraternitas S. A. R. de Editura. Registrul publicatiunilor
periodice No. 43, Dos. 889. 1938.
Tribunalul Cluj, Sectia III.

Ara 5 lej

Péntek, május 5.
1939-5699. Ijar 16.
XXII. évfolyam 100. szám.

Litvinov

Litvinov külügyi népbiztos saját kérésére felmentették az állásától. Pesszimista hír. Oroszországban ugyanis más sorsuk van a volt külügyreklereknek, mint az egyéb európai országokban. Ha Európában valamelyik külügyminiszter megbukik, visszavonul a bírthára, esetleg egyetemi katedrara, vagy valamelyik bank igazgatóságába, a legrosszabb esetben pedig duzzogva külföldre költözik, ahol vagy könyvet ír Machiavellirol, vagy pedig vagyona tekintélyes roncsaiból tengeti életét valamelyik divatos fürdőhely luxusszállodájában. Nem így Oroszországban, ahol a rendszer a legvégső konzekvenciáig következtet, mint maga a kikerülhetetlen végt. Litvinov elődjei a külügyi népbiztosok székben nem éppen szerencsésen végeztek. Trockij Mexikóban öregszik, Rakovszky Szibériában tölti életfogytiglanj fegyházbüntetését, Csi. eserin éhenhalt Moszkva egyik külvárosi utcájában, Zinovjev és Rykovot pedig egyenesen agyonlőtték. Jó szerencséje lesz Litvinovnak, a frissen távozó külügyi népbiztosnak, ha kivétel lesz e hosszú szabály alól.

Litvinov, akit a német sajtó szívesen becézett Finkelsteinnak — ez volt az eredeti neve a volt külügyi népbiztosnak — 1876-ban született egy szegény orosz-zsidó család sarjaként. Rendkívül tehetséges fiatalember volt, mégsem vitte tovább a cári Oroszországban drogista segédnél, mert a magasabb iskolák éppen zsidó volta miatt maradtak elzárva előle. Annál magasabbra ivelt pályája az orosz forradalmi mozgalomban, ahol már a kilencszáz éves elején vezető szerepe volt. 1902-ben külföldre szökött, Londonban élt, ahol ugyancsak drogistaságból kereste a kenyerét és Lenin legszűkebb környezetéhez tartozott. Nyomortól padlásszobában tengődött London egyik bérkaszárnijában, míg 1918-ban, mint a szovjet első londoni követe, bevonult az egykori cári nagykövetség palotájába. 1920-ban helyettes népbiztos lett, hét évvel később Genfben ő képviselte Oroszországot a leszerelési konferencián. Csi. eserin utódjaként 1930-ban került a külügyi népbiztosságra és ő készítette elő és valósította meg Szovjet-Oroszországnak a Népszövetségbe való belépését.

Hogy most miért bukott meg, azt talán az európai kancelláriák sem látják tisztán, legalább is erre mutat, hogy a legnagyobb francia és angol lapok is vaktában tapogatóznak. Az orosz sajtó azt a látszatot igyekszik kelteni, hogy Litvinov távozása nem jelent politikai irányváltást, mert Oroszországban nem volt és nincs „személyi” politika. Nem is volna feltűnő, ha egy 63 éves politikus, aki évek óta nehéz diplomáciai munkában nyitotta el a szerveztét, pihenésre vágyik. Csak a távozás körülményei nem erre mutatnak. Nem ilyen furcsán megy el egy népbiztos, aki fáradt és magánéletébe visszavonulni vágyik, hanem rendjelesével és katonazene kíséretében. Az is az eddigi politika folytatása ellen szól, hogy Molotov, a népbiztosok tanácsának elnöke lett az új külügyi népbiztos, nem pedig Potemkin, Litvinov bizalmi embere és tulajdonképpen helyettese.

Valami változás feltűnő történeti hát a szovjet külpolitikájában. Egy-egy francia és angol lapban halványan felbukkan egy egészen fantasztikus, sőt pervers gondolat, hogy Litvinov távozása a demokráciákkal való szakítást készítené elő és olyan kombináció is felrebben, hogy Molotov közelebb vinné Oroszországot Németországhoz. Nehéz dolog elképzelni a két halálos ellenség barátj találkozását, amelynek egyetlen platformja talán egy angolellenes akció lehetne, ám a német sajtó hangjától úgy tűnik, hogy a Harmadik Birodalomban nem is találnak olyan elképzelhetetlenek ezt a fordulatot. A hitlerista sajtó egyelőre rendkívül körülörmelir Litvinovról és Angliáról, amely hűségese barátját veszítette a távozó népbiztosban és feltűnő tartózkodással emlékszik meg az új külügyi népbiztos szerepéről.

Am ugyanigy lehet igaz a másik kombináció is, hogy Sztalin azért ejtette el Litvinovot, mert nem volt megelégedve az Angliával folyó tárgyalások tempójával. Egészen furcsa dolog, mégis igaz, hogy Litvinov, aki legkésőbb került be a népszövetségi ülés-terembe, képviselte legtovább a népszövetségi gondolatot, amellyel alig törődik már európai államférfiu. A kollektív biztonsági rendszert, amely olyan gyönyörűen megbukott Abessziniában esetében és olyan visszavonhatatlanul elpusztult Ausztriában és Csehszlovákia annektálásának napjában, már csak az orosz külpolitika pallotá magának, bizonyára nem romantikus okokból, hanem azért, mert a szovjet, amelyet nem igen tartanak sehosem udvarlásnak és úgy próbálják segítségét igénybe venni, hogy mégis elkülönítsék, a kollektív biztonsági rendszerében érezte volna magát a

Világszerte nagy meglepetést keltett Litvinov távozása

Német orientáció, vagy fokozottabb összefogás a demokráciákkal? — e két lehetőséget találja a londoni és párizsi sajtó a Szovjet új külpolitikai vezetése kapcsán

Moszkva, május 4. A mai nap világpolitikai szenzációja: Litvinov lemondása, akit — a moszkvai távirati jelentés szerint — „saját kérésére” mentett fel a külügyi népbiztos hivatal vezetése alól a népbiztosok tanácsa. A szovjet külügyeinek vezetését Molotov, a népbiztosok tanácsának elnöke veszi át.

Litvinov leváltása világszerte nagy meglepetést keltett és a legkülönbözőbb feltevésekre ad alkalmat. A moszkvai eseményről a Havas tudósítója a következőket jelenti: Litvinov lemondásának okai még nem ismeretesek. Bár a kiadott hivatalos közlemény értelmében Molotov veszi át a külügyi népbiztos hivatal, moszkvai körök szerint meg-

biztatásának ideiglenes jellege van csupán. Arról is beszélnek, hogy Litvinov egészségi állapota megrendült, ami lehetségesnek tűnik tekintettel arra, hogy 63 éves.

Az orosz külpolitika megváltoztatásával kapcsolatban elterjedt hírekre azt válaszolják, hogy a Szovjetunió nem folytat „személyi politikát” és csak egyetlen politikai irányvonalat ismer, amit a kormány és a párt határoz meg. Megemlítik viszont, hogy a kommunista párt legutóbbi kongresszusán Sztalin azzal vádolta a demokráciákat, hogy Szovjet-Oroszországot és Németországot egymásra próbálták uszítani nehézségeiknek ily módon való kiküszöbölése érdekében.

Nagy meglepetés és tájékozatlanság Londonban

London, május 4. (Rador). A Havas jelenti: Litvinov külügyi népbiztos lemondását élénken kommentálják angol parlamenti körökben. Litvinovot Anglia barátjának tekintették és a külügyek eléről való távozását ezért nyilvánvaló sajnálkozással fogadják. A lemondás tényét általában úgy fogják fel, hogy Litvinov helytelenítette a szovjetkormány külpolitikáját. Természetesen ezt a felfogást semmilyen jel nem erősíti meg, de több angol képviselő feltűnően tartja azt a tényt, hogy Hitler semmilyen célzást nem tett Szovjet-Oroszországra legutóbbi reichstagi beszédében.

Másrészt lehetséges, hogy Franciaország és Anglia nem találták elfogadhatónak a szovjetek feltételeit a támadó elleni együttműködésre vonatkozólag. Litvinov München után felhatalmazást kapott még egy próbálkozásra a biztonsági politikával s mivel az eredmény nem volt kielégítő, lemondott. A Havas végül rámutat arra, hogy mindez csak feltevéseknek alapszik.

Az angol lapok is élénken foglalkoznak Litvinov lemondásával, de annak igazi okait

nem látják tisztán. A Times szerint a lemondás mély meglepetést keltett az angol fővárosban. A London és Moszkva közötti tárgyalások során az utóbbi napokban semmi sem engedett Litvinov távozására következtetni, aki mindenkor a szovjetek függetlenségére és erejére helyezte a hangsúlyt. Korai volna azonban — írja a lap — a szovjet politikájának felborításáról beszélni. Ellenkezőleg, Moszkvában hangsúlyozzák, hogy a szovjetkormány változatlan politikát fog folytatni a nyugati hatalmakkal szemben. A Times varsói tudósítója szerint Litvinov lemondása annak tulajdonítható, hogy a volt népbiztos túlmessze ment „a béke-liga” érdekében. Ezen feltevést megerősíteni látszik az a körülmény, hogy nem Potemkin, — aki ugyanezen politika híve — töltötték be a megüresedett külügyi hivatal. A Daily Telegraph azt hiszi, hogy Litvinov leváltásával Sztalin a legdrágább eszközhöz folyamodott, hogy kivívja a Franciaországgal és Angliával folytatott tárgyalások sikere befejezését, miután a tárgyalások lassu menete sehoggy sem volt inyére.

Közeledés Moszkva és Berlin között?

Ezzel szemben a Havas a következőket jelenti Londonból: Az angol-orosz tárgyalások május 15-ig történő befejezésére nagyon kevés a kilátás. Ezt ugyanis Halifax, Bonnet és Litvinov népszövetségi találkozásának idejére tervezték, viszont Litvinov szovjet külügyi népbiztos lemondása miatt elmarad a genfi találkozó.

Londoni körök felteszik a kérdést, vajjon Litvinov lemondása közeledést jelent-e Anglia és Szovjetország között, vagy pedig ellenkezőleg, nem jelenti-e Moszkvának Berlinhez való orientálódását?

Orosz körök vagy egyáltalán nincsenek tájékozódva Litvinov lemondásának körülményeiről, vagy pedig a szigorú tartózkodás álláspontjára helyezkednek: és azt mondják, hogy Litvinov lemondása nem változthatja meg az orosz politikát, mert az nem a külügyminiszterrel, hanem kizárólag a kormánytól függ. Ezt az érvt egyébként Londonban inkább hivatalos, mint meggyőző magyarázatnak tekintik. Londonban a moszkvai angol követség jelentését várják most Litvinov felmentésének és Molotov ki-nevezésének jelentőségéről. Lehetségesnek tartják, hogy végül is Potemkin bízzák meg a külügyminisztérium vezetésével. Az

orosz probléma új arculata Londonban bizonyos megfontolásokra ad okot. Az angol politikuskok valószínűleg kicserélik nézeteiket ebben az irányban a francia kormány tagjaival. Egyébként De Monzie francia köz-munkaügyi miniszter ma Londonba érkezett.

Molotov mögött maga Sztalin veszi kézbe a külügyek irányítását

Párizs, május 4. (Rador). Litvinov lemondása Párizsban is élénk feltűnést keltett. A lapok felteszik a kérdést: vajjon a volt népbiztos távozása kihatással lesz-e a szovjetek külpolitikájára.

A l'Oeuvre azt hiszi, hogy Litvinov távozása elsősorban annak tulajdonítható, hogy közeledik a pillanat, amikor Sztalinnak igen jelentős kötelezettségeket kell vállalnia. Ezért ő maga akarja az összes tárgyalásokat vezetni. Molotov, aki kevésbé járatos a külpolitikai kérdésekben, Sztalin tanácsait kell hogy majd kövesse. Litvinov leváltása — írja a lap — bizonyos reakciót jelent a népszövetségi politikával szemben. A lemondott népbiztosnak bizonyos lassúságot is szed-

(Folytatása a nyolcadik oldalon.)

legjobban, amelynek kölcsönössége bizonyos hivatalos elismerést is jelentett volna számukra.

Lehet, hogy igaza van annak a verzióknak, hogy Litvinov távozása a kollektív biztonsági rendszer makacs erőszakolásának feladását jelenti és Molotov, illetőleg Molotov háta mögött Sztalin gyors ütemben fog létrehozni szorosabb szövetséget Angliával. Ha

mégsem így volna, úgy beláthatatlan következményekkel járhatna az orosz külpolitikai változás Lengyelországra, amelyről egy Németország felé hajló Oroszország könnyen levehetné a kezét.

Nem tartozik szorosra ide, de érdekes jelenség Litvinovval az utolsóelőtti zsidó válik ki a szovjetkormányból, amelynek ma már csak egy zsidó tagja van: Kaganovits.

Amerikai problémák

A vörös veszedelem

Kezdetben volt a „sárga veszedelem”. Azzal riogattak bennünket politikai művekben, regényekben és drámákban, — emlékezzünk csak a Lengyel Menyhért Tájé-funjára, — hogy rövidesen rajtunk törnek Ázsia sárga népei. Akadt angol regénykötő, aki a westminsteri apátság üszkös romjai előtt már ott látta a cigerettáját szívó, őrtálló kínai katonát. Arra az eshetőségre persze a legudsbabb fantáziájuk sem gondoltak, hogy a sárgákat történetesen a „fajvédők” fogják szövetséges társuknak választani és Európára rászabadítani.

Sokat hallottunk a néger veszedelemről is, Afrika „leigázott” népeinek szervekedéséről, kisértő szabadságharcukról, melynek vezérkara majd az amerikai feketék közül kerül ki. Ha más forrásunk nincs erről a földalatti megmozdulásról — a kafferek között az u. n. aethiopiai mozgalom hódít, a bevándorolt hinduk egyre szitják a látogat európai ur ellen, Madagaskár malajai függetleníteni szeretnék magukat a francia uralom alól — akkor az Uj Kelet Kacér Illésének világsikeres regényéből, Kongo nem halt meg a címe, tudhatunk meg könnyűszerrel egyet-mást róla. Fordításokban „PAO” a regény címe. Így hívják a pánafrikai szervezést, amely a fehérek ellen fordul.

A vélt és tényleges veszedelmek sorozata most új színváltással bővült. A sárga, s a fekete veszedelem mellé odakerült társan a vörös veszedelem. Került politikai író — Julius Lips a neve — aki a híres Pelistim alecha Simsoni-t ameri váriálja, hogy rövidesen rátámad az amerikai fehér emberre a vörös, az indiánus. Utótt a raconquista órája, a fizetés a konkvizistádorok rémségeiről.

Az átlag európai elképed ezen a jósláson, az apocalypsis új kiszínezésén. Mert az átlageurópai, aki az indiánusokra vonatkozó tudáskészletét jobbra Karl May regényeiből szivja, úgy tudja, hogy az indián levitézlett faj. Kihalóban van. Csak a „rezervációkban” tengődik még néhány példány belőle. Abban a bizonyos nemzeti parkban, amit fenntartottak számára. Egyébként kiirtották az európai hódítókat. Fegyverrel, éhezéttel, agyondolgoztatással, tüzes vízzel, azaz pálinkával, hogy lehet tehát józan ésszel vörös veszedelemről beszélni?

Ez a nézet helytálló Észak-Amerikára vonatkozólag. Itt tényleg csak jelentéktelen semmibevehető töredékek maradtak a vörösekből. De rögtön nagyot változik a helyzet, mielőst egy házzal, akarom mondani: egy állammal délebbre kerülünk. Mexikóban már jelentős tényező az indiánus. Juárez, aki habsburgi Ferencz József testvéröccsét, Miksa herceget legyőzte és kivégeztette, indiánus-ivadék volt. Az aztékok, vagy a májak leszármazottja. Ama indiánus törzsek egyikéje, amely magas kulturát fejlesztett ki ezen a vidéken, már abban az időben, amikor a fehérek rajtuk törtek. Lips, úgy látszik, attól tart, hogy ez a Habsburg-indiánus megütkezés szimbólikus jelentőségű. Hogy egy másik, szélesebb körű harc fogja követni nemsokára. A harc a fehér és a vörös ember között. És hogy ez a harc a vörös győzelmével fog végződni.

A vörösök egyenesen döntő tényezővé emelkednek még délebbre. Amerikának ama táján, amely t hegyeiről, Andéna-Államoknak nevezgetnek a földrajz tudósai. Négy állam terül el Dél-Amerikának ebben az északi részében: Kolumbia, Ecuador, Peru, Bolivia. A kevert véreikkel együtt 85 szá-zalék itt a vörösök aránya. Itt már egész

könnyen elképzelhető, hogy Lipsnek igaz lesz. Hogy itt rövidesen nemzeti öntudatra, vagy ha jobban tetszik, hiszen ma divatosabb ez a szó: faji öntudatra fog ébredni a tulnyomó többség, lerázza magáról a vékonyka fehér felsőréteget, amely most uralkodik felette és megkísérli, hogy viszszaakanyarodjék a történelem útján arra a pontra, ahol tartott, amikor az aranyra éhes kalandor-had rajtaütött.

Mégis akadnak Amerika alapos ismerői között, akik tamaskodnak Lipski jóslatában.

Itt van például Niklas Federmann, aki ott él Dél-Amerikában, jól ismeri a helyzetet, mégsem akar hinni a vörös-forradalom lehetőségében. „Indianer auf dem Kriegspfad gegen den weissen Mann” tanulmányának címe. Hallgassuk meg, mire alapítja a kételyeit.

Igaz, hogy a délamerikai indián egészen más szerzet, mint az északi fajtársa. Nehezebb éghajlati és geográfiai adottságokkal kellett megverekednie. Ez szívóssá edzette. A siksgá, a folyó völgyekben élő indiánok májdnem teljesen elpusztultak a fehérrek súlyos keze alatt. A máják, a hibkák, a kvechuák velük szemben is megállták a sarat. A konkvisztádorok jobbágyai lesznek. A fehérrek alaposan kiszipolyozták őket, kérérlhetetlen szerencse-lovagok, a reneszánsz tipikus erő-emberei ők, nem ismernek pardont. De ők sem önállóak. A madridi udvar, a cadizi, szevillai monopóliársaságok viszont az ő sajtárjukból szedik le a tejfölt. A criollok — így hívták a Latin-Amerikában megtelepedett spanyolokat, s ennek a névnek kreol-lá korcsosodott változata érkezett el hozzánk — értették a módját, hogy az elnyomott indiánusok elégedetlenségét eltereljék magukról és az állami hatóságok ellen irányítsák. Ennek az ügyeskedésüknek kettős előnyét látták. Indiánus vérell kiverekedtek maguk számára az önállóságot és ezen az önállóságon belül a hatalmat. Ezeknek az indiánus forradalmaknak azonban nem igen volt nemzeti, vagy éppenséggel faji jellegük. Egyszerűen az elégedetlen jobbágyok lázadásai voltak. A gazdasági kiszipolyozottság, a társadalmi elnyomás a rugójuk s nem az inkák hajdani dicsősége.

Az indián helyzete azonban nem változott meg a győztes forradalom által. Mindössze annyi történt, hogy ezentúl a földesur, a kereskedő, a politikus sepepte be azt a termés-hányadot is, amit az indián eddig a spanyol koronának szolgáltatott be. De lelkiileg sem esett az indiánuson változás. Továbbra a spanyol „caballero”, tehát a spanyol szellem és a spanyol életmód volt az ideálja és ha valamelyik közülök felkapaszkodott a létrán, bekerült a magasabb társaságba, rögtön ledobta magáról az indián-szokásoknak azt a csekély maradvékát, amely még az indiánus élet periferiáján tengődött.

Az indián akkor sem lett nemzetivé, a faj hívévé, fanatikusává, amikor a háború után, Európa újjáépítése következtében, pompás konjunktúra virult ki ezen a tájon nyersanyagokban, mezőgazdasági termékekben és amikor az északamerikai nagytöke expansiója következtében csak úgy áradt ide a pénz. Csak az európai irodalomtól megkötyögösödött fehér intellektuelek kezdtek áradni az indiánok dicső multjáról, a szalon-forradalmak kezdtek lelkesedni a hajdani indiánus agrárkommunizmus csekély maradvékáit. Az indiánus maga józan és számító maradt. Nem az inkák levezített hatalmáról álmodozik, hanem egy darabka földről, amelyet a saját belátása szerint művelhet meg, amibe nincsen beleszólása sem a földesurnak, sem a városi tintakulinak.

Lehet, hogy a nekibusultsága forradalomban fog kitörni. De ez a forradalom paraszti, bérmunkások, bérlők forradalma lesz és nem Atahualpa inka unokáé. Kenyerért, esetleg az államhatalomért fog folyni, de nem a régi indiánus dicsőség fel-támasztásáért.

Faji jellege semmiképpen sem lehet ennek az esetleges forradalmi megmozdulásnak. A fajok keveredése állandó itten, épp úgy, mint ahogy állandó társasághoz tartozó családok váltakozása. A teljesen vörösek és a teljesen fehérek száma egyre gyéresebb. A kevert fajiságuké lesz itt apránként a többség. A kolumbiaiak viccesen „café con leche”-nek, azaz tejeskávének nevezik önmagukat és pontosan megállapítják, hogy az egyikben közülük, a tejé, a másikban viszont a kávéé a tulsúly. Uj faj

van itt kialakulóban — tartja Federmann — amely testileg és szellemileg egyképpen sokatigérrő.

Hogyha tehát a lakosság egy része a „harc ösvényére” lépne ezen a tájon, ha a

Lips jóslása részben beválna, nem a vörös-ember lesz, aki ezt a nagyjelentőségű lépést teszi és nem a fehér ember, aki ellen ez a lépés irányul. Szociális harc lesz és nem a fajok harca. (g. s.)

A Zsidó Távíratí Iroda jelentí:

Cseh protektorátus

CSEH TUNTETÉS HITLER ELLEN — TÖBB PRÁGAI ZSIDÓK LETARTÓZTAT-TAK. Egy Prága környéki hegyi út fáira ismeretlen egyének hatalmas betűkkel cseh nyelven a következő feliratot mázolták: „Vudce Rise Adolf Hitler”, Hitler, a német birodalom kancellárja. E felirat kezdőbetűi, amelyeket lemoshatatlan festékekkel festettek, a „Vrah” szócskát adják, ami magyarul „gyilkost” jelent. E tüntetés kapcsán, amelynek értelmi szerzői minden bizonnyal csehek, a Gestapo számos prágai zsidót tartóztatott le.

A protektorátus német hatóságai elkobozták Alex Beinnak a cionizmusról írott könyvét. A kiadót kötelezték, hogy szüntesse be a félig kész könyv nyomását.

Bulgária

AZ ANGOL-FRANCIA ÉS AMERIKAI ZSIDÓK KIVÉTELEVE AZ ÖSSZES KÜLFÖLDI ZSIDÓK EL KELL HAGYJÁK BULGARIÁT. A hatóságok felszólították az angol, francia és amerikai illetőségű zsidók kivételével az összes többi idegen állampolgárságú zsidókat, hogy tíz napon belül hagyják el az ország területét. Ez az intézkedés rengeteg perzsa, cseh, német és spanyol zsidót érint igen súlyosan. Akad közöttük olyan is, aki már 35 éve lakik Bulgáriában és ott ipari és kereskedelmi vállalatokat nyitott.

Burgas kikötőjében egy 600 zsidó menekültből álló csoportot felszólították, hogy hagyják el a kikötőt, mert amugysem engedhetik őket partraszállni. A 600 zsidó menekült kétségbeesett helyzetben van, mert az élelmük is elfogyott. Burgas zsidó lakossága mindent elkövet, hogy a szerencsétleneken segítsen.

Oroszország

NAGY UNNEPSEGEKET RENDEZTEK MOSZKVBAN SCHALOM ALÉCHEM 80. SZÜLETÉSNAPJA ALKALMÁBÓL. Ismeretes, hogy a korán elhunyt, világhírű jid-dis írónak, Schalom Aléchemnek emlékére, aki most töltötte volna be 80. életévét, az egész világon nagy ünnepeket rendeztek. Moszkvában ez alkalomból nagyszabású „Schalom Aléchem estet” rendeztek. A szakszervezeti ház oszloptermében tartott emlékünnepélyen rengeteg zsidó és nemzsidó kulturszervezet képviseltette magát. Az estet A. Fedejev orosz író rövid beszéde vezette be, aki méltatta Schalom Aléchem befolyását nemcsak a zsidó irodalomra és tömegekre, de a Szovjetunió többi népességeire is. Hangsúlyozta, hogy Schalom Aléchem műveit Oroszországban nyolc nyelvre fordították le és hogy a közforgalomban lévő példányok száma eléri a kétfélmilliót. Fedejev beszéde után L. Kwitke, Itzig Feier, David Hoffstein, E. Fininberg, S. Rossin, Z. Axelrod és más zsidó költők olvastak föl Schalom Aléchem műveiből.

Anglia

ANTIRASSZISTA VILÁGKONGRESSZUST TARTANAK LONDONBAN JULIUS 21—23 KÖZÖTT. A nemzetközi antirasszista kongresszus július 21—23 között rendezi meg ez-évi világkongresszusát Londonban. Hatvanmillió ember képviselőtében 30 ország képviselteti magát ezen a kongresszuson.

Palesztina

EGYESITETTEK A TEL-AVIVI VÁROSI KÖZIGAZGATÁST ÉS A ZSIDÓ HITKÖZSÉGET. A palesztinai kormány Sir Harold A. MacMichael aláírásával rendeletet közöl a tel-avivi közigazgatás és a tel-avivi zsidó hitközség adminisztratív egyesítéséről. Tel-Aviv egyesített közigazgatási szervét ezentúl hivatalosan „Tel-avivi zsidó városvezetőség”-nek nevezik.

MUNKASHÁNY A NARANCS-IPAR-BAN. A kormány mezőgazdasági osztályának hivatalos lapjában közlik, hogy a naranccsiparban, amely Palesztinának legjelentősebb iparága, érezhető munkáshány uralkodik. A lap szerint az összes rendelkezésre álló munkaerőket felszívta az aratás és így a többi munkálatokra már nem jutott munkáskéz.

Március végéig 13 millió láda narancsot exportáltak. Ugyanebben az időszakban a múlt esztendőben csak 10 millió láda naran-

csot exportáltak, pedig ez az esztendő is rekordesztendőnek számított. A szakértők becslése szerint a szezon végéig a narancs-export 14 millió ládára fog emelkedni.

Amerika

A NEWYORKI VILÁGKIALLITÁS PALESZTINA-PAVILLONJÁBAN KIALLITJAK SALAMON KIRÁLY TEMPLOMÁNAK MODELLEJÉT. Dr. Izrael Goldstein, a newyorki világkiállítás Palesztina-pavillonja ku. atóriumának elnöke közölte, hogy a pavillonban most elsőkben állítják ki Salamon király egykori templomának hűségese modelljét. A modell rev. Jakob Jehuda Jeruzsálemi mérnök műve és 81 négyzetméter nagyságú.

NEM ADNAK TÖBB AMERIKAI LATOGATÁSI VIZUMOT NÉMET ZSIDÓKNAK. Az Egyesült Államok külügyminisztériuma közölte, hogy nem ad több amerikai látogatási engedélyt német zsidóknak, mert azoknak nem áll módjukban Németországba visszatérni.

AZ AMERIKAI ZSIDÓSÁG KÉSZ MINDEN ALDOZATOT MEGHOZNI A MENEKÜLTÉKÉRT ÉS A NYOMORGÓ EURÓPAI ZSIDÓ TÖMEGEKÉRT. Morris C. Tropper, az amerikai Joint európai igazgatója, aki néhány napig Newyorkban tartózkodott, ahol megbeszéléseket folytatott a Joint tanácsának vezetői tagjaival és résztvett a Joint amerikai kampányának beindításában, néhány nappal ezelőtt a Queen Mary fedélzetén visszatért Európába. Párizsba való érkezése után Tropper a következő nyilatkozatot adta a sajtónak:

Emigránsok, menekültek

A guyanai kolonizáció kérdése

A Neue Zürcher Zeitung egyik Port of Spain-i szakértő-levelezőjének tollából a következőket közli:

„Angol-Guayanában angol hivatalnokokból és szakértőkből alakult bizottság tartózkodott hosszabb időn át, hogy a kolónia zsidókkal való betelepítésének lehetőségeit tanulmányozza. Aki a guyanai körülményekkel tisztában van, az tudja, hogy gyors telepítési lehetőségekről szó sem lehet. A délamerikai angol uralomnak ez az elvesztett előőrsé még ma sem ismertebb a világ számára, mint a 19. század első éveiben, amikor Anglia itt megvetette lábát.

Nyugat-India összes angol birtokai között nincsen még egy, amely sokoldalú és gazdagabb volna, mint Guayana. És mégis egyetlen angol birtokot nem hanyagoltak el annyira, mint ezt a kolóniát. A kolónia fejlődésének legnagyobb akadályá az emberhiány. A menekültek bevándorlása megszüntethetné bizonyos mértékben ezt a hiányosságot. Csak hogy ilyen vállalkozást gondosan kell előkészíteni, utak és vasutak építése kell megelőzze azt. Ezideig a kolóniák csupán vékony tengerparti sávját tették alkalmassá a civilizált élet számára.

ROBERT PELL ISMÉT BERLINBEN. A Menekültügyi Államközi bizottság helyettes igazgatója, Robert Pell, április 25-én este Berlinbe utazott, hogy az illetékes német hatóságokkal folytassa a zsidó kivándorlást érintő kérdéseket.

A ZSIDÓ ORVOSOKAT NEM ENGEDIK KI NÉMETORSZÁGBÓL. A birodalom számos koncentrációs táborából a zsidók egy részét elbocsátották azzal a kötelezettséggel, hogy két hónapon belül elhagyják az országot. Ha ezt elmulasztanák, ismét jelentkezniük kell a koncentrációs tábor parancsnok-ságánál. Kivételt ez alól csupán a zsidó orvosok képeznek, akiket nem engednek ki a birodalom területéről, mert esetleges háboruban hasznukat vehetik.

Ezidőszent a megszáporodott Németországból havonta 9—10.000 zsidó vándorol ki, főleg a berlini és bécsi kivándorlási hivatalok közvetítésével.

A DANZIGI ZSIDÓ HITKÖZSÉG MUZEUMAT ÉS 51 TORATEKERECSET AMERIKÁBA SZALLITOTTAK. A danzigi zsidó hitközség folytatólagos likvidálása során, az előjáróság a nagybecsű régiségeket felőlelő zsidó muzeumot az amerikai Joint Distribution Committee őrizetére bízta. A Joint a

Az amerikai zsidóság tudatában van annak, hogy a Kelet- és Közép-Európában nyomorgó zsidóság azonnali segítyt vár. Noha korai lenne az amerikai pénzügyi akció eredményeiről nyilatkozni, egy azonban biztos, hogy az amerikai zsidóság mindent el fog követni, hogy megteremtse a szükséges alapokat a menekültek és nyomorgó zsidó tömegek segélyezésére.

A Joint tovább folytatja tevékenységét a súlyosan fenyegetett zsidó közösségek támogatására. Természetesen ennek a tevékenységnek a mértéke azokról a pénzügyektől függ, amelyeket az amerikai kampány fog eredményezni. Biztos vagyok abban, hogy az amerikai zsidóság hozzá fog segíteni bennünket terveink keresztülviteléhez.

A PROTESTÁNS EGYHAZ A MENEKÜLTÉK BEVÁNDORLÁSÁNAK ENGEDÉLYEZÉSÉT KÉRI AZ AMERIKAI KORMÁNYTÓL. Az amerikai protestáns egyházak nemzeti tanácsa szerdán, április 27-ikén ülést tartott, amelyen állást foglalt a kisebbségek és menekültek elnyomtatása és üldözése ellen. A határozat felszólítja az amerikai kormányt, hogy mint a multban, úgy a jövőben is tanúsítson nagylelkű vendégszeretetet a hontalanokkal szemben.

AMERIKA PEDAGÓGUSAI A FAJGYÜLÖLET ELLENI HARC SZOLGÁLATÁBAN. A szellemi szabadság és a demokrácia megvédésére alakult szövetség manifesztumot tett közzé, amelyben 2169 tanító és nevelő felhívást intéz kollegáikhoz, hogy lépjenek be a fajgyűlölet elleni frontba, amelynek célja a demokráciát megvédeni a totális államok propagandájának veszedelmével szemben.

Argentína

AZ ARGENTINAI CIONISTÁK FELMIL-LIO PESOT GYÜJTENÉK A KEREN HAYESSOD JAVÁRA. Április 26-án érte meg az argentinai cionista szervezet három napos konferenciája. A konferencia többek között elhatározta, hogy ebben az évben fél-millió pesot gyűjt az országépítő Keren Hayessod javára.

nagyértékű tárgyakat immár át is szállították Amerikába. Hasonlóképpen átszállítottak ötvenegy toratekerest is Danzig különböző zsidó templomaiból és imaházaiából. A nagy zsinagógát, amelyet a városi szenátus vett át, rövidesen lebontják. Hires orgonáját egy krakói katolikus templom számára vették meg.

AZ OSE BANKETJE DR. BERNHARD KAHN TISZTELETÉRE. Dr. Bernhard Kahn, az európai Joint igazgatójának Amerikába való áthelyezése alkalmából az OSE zsidó egészségvédelmi szervezet, A. Besretka professzor vezetése alatt a párizsi Cercle des Nations-ban bensőséges bankettet rendezett. A banketten résztvettek az OSE összes vezetői és munkatársai. A francia OSE-bizottság dr. Krämer asszony, dr. E. Minkovszki és I. Milner, míg a központi tanácsot dr. J. Bruckus, Ch. Breiner, Gurtvich és A. Lurje képviselték. Megjelent a banketten Nahum Aronson, a világhírű zsidó szobrász is, valamint a többi államok OSE szervezeteinek képviselői. Beszédet mondottak prof. Besretka, dr. Bruckus, dr. Wullmann és mások, akik méltatták Kahn dr. egyéniségét és aktivitását a zsidó társadalmi segélyezés terén. Kahn dr. meghatottan mondott köszönetet a hozzá intézett meleg szavakért és reményének adott kifejezést, hogy élete művét sikeresen fejezheti be.

A SVÁJCI ZSIDÓ HITKÖZSÉGEK SZÖVETSÉGE TOVÁBB FOLYTATJA MENEKÜLTSEGÉLYEZÉSI TEVEKENYSÉGÉT. A svájci zsidó hitközségek szövetségének képviselőtestülete ülést tartott, amelyen a menekültsegélyezés kérdésével foglalkoztak. Az ülés kimondotta, hogy a svájci zsidóság erkölcsi kötelessége minden rendelkezésre álló erővel tovább folytatni a menekültek segélyezését. Ugyanakkor együttműködésre szólították fel a nagy külföldi zsidó segélyszervezeteket a Svájcban tartózkodó menekültek támogatását szolgáló pénzügyi alap megteremtésére.

Szlovákia

BETILTOTT SZLOVÁK UJSÁGOK. A bratislavai szlovák kormány tiltotta három Amerikában megjelenő szlovák ujságnak az országban való terjesztését. Ezek a lapok ugyanis kemény és határozott hangon ítélték el a szlovákiai antiszemita kilengéseket.

Rabba
Ironsida
ba érke
francia

Az első
tették
partira.
egyetlen
lógatok
irtóztató
kolóniák
gálisokat
körében
gölok
Jaffából,
akik két
egyenese
tak. A s
tömeg n
mezőváro
volt. Erd
rendet. V
tek, ahol
öket. A
tizemkét
meleg ét
Ezután S
a menek
tük. Kiut
ország, a

A más
indította
le. Nata
hajó, rajt
rendőrség
kísérték
ságra hog
nyilt teng
súlyosan
utazás ut
már nem
a börtönk
tatni az u
hajó rozo
odavesztek
letagadni,
tengerre,

Ennek
akarták k
Hajfában
mek, lehu
munkássá
sztrájkba
vonult ki,
gyült töm
sebesült.
munkások
szétosztalt
gyült a F
dar Haka
mányzója
színhelye
kérte, ne
elfajulni.

Tiltakoz
Tüntető t
ool a me
legvárall.

Másnap
Agency j
nai kormá
bertelenség
küldözött
visszamen
jön visszal
Hajfa v
mely taga
indulattal
kinttettel v
A menekül

Az első
szer bevez
irat, vizum
zsidók, p
ban... Ne

Gibraltár főkörmányzója Rabatban

Rabát, május 5. (Rador.) Sir William Ironside, Gibraltár főkörmányzója Rabatba érkezett Nogues tábornok, marokkói francia helytartó vendégeként.

A helyes fogápolásnál kezdődik a szépség!

„Illegális” tragédia az ereci tengerparton

Hogyan harcolt a jisuv az elfogott hajókért?

„Illegálisok”—Angol katonák 3:0 (1:0)

Jeruzsálem, május elején

Az első esetben Gedera volt a központ: a déli tengerpart homokbuckái között letartóztattak 170 embert, akik illegálisan szálltak partra. A 170 ember zsebében nem volt egyetlen aprópénzdarab, ruháik csafatokban lógtak és tele voltak tetűvel. Az angolok irtózáttal terelték őket egy csoportba. A déli kolóniákon azonnal elterjedt a hír, hogy illegálisokat fogtak el a parton. A lakosság körében valóságos forrongás tört ki. Az angolok nyolc darab autóbust rendeztek ki Jaffából, hogy elszállítsák a menekülteket, akik két hónapi borzalmas tengeri ut után egyenesen az angol katonák karjaiba futottak. A szomorú felvonulást forrongó ember-tömeg nézte végig. Rechovot uccán a kis mezőváros minden épkezláb embere kinn volt. Erős rendőrszolgágot tartottak fenn a rendet. Végül Jaffába jutottak el a menekültek, ahol a kikötői raktárakba helyezték el őket. A telavivi zsidóság megmozdult és tízenkét óra leforgása alatt a menekültek meleg ételt, ruhákat, fehérneműket kaptak. Ezután Sarafendre, a katonai táborba vitték a menekülteket. Biróság fog itélkezni fölöttük. Kiutasítani nem tudják őket, mert nincs ország, amely befogadná a hontalanokat.

Az elfogott hajó Hajfa kikötőjében

A második eset, amely valósággal harcra indította a jisuvot, a hajfai kikötőben játszódott. Nataliánál „landolni” akart egy görög hajó, rajta 810 zsidó menekülttel. A parti rendőrség motorcsónakjai körülvették és felkísérték Hajfáig. Reggel került nyilvánosságra hogy a hajót vissza akarják küldeni a nyílt tengerre, a semmibe. Holott a hajón súlyosan beteg emberek feküdtek, 36 éj-napi utazás után értek partra és csak azért, mert már nem bírták az ut szeszűdéseit és inkább a börtönbe kívántak menni, semmint folytatni az utat a menekültek halálhajóján. A hajó rozoga tákolmány, mentőcsónakai már odavesztek. A kikötői kapitányság nem tudta letagadni, hogy a hajót, ha visszaküldik a tengerre, az elsüllyedés veszélye fenyegeti.

Hajfa harcol a menekültekért

Ennek ellenére a hajfai kikötőből vissza akarták küldeni a hajót. És e hír hallatára Hajfában leálltak az összes nagyipari üzemek, lehúzták a redőnyeiket a kereskedők. A munkásság kivonult az uccára. Hajfa sztrájkba léptek a menekültekért. Rendőrség vonult ki, hogy a Technikum kertjébe összegyűlt tömeget szétoszlassa. Két zsidó megsebesült. Enre 4000 ember megtöltötte a munkások amfiteátrumát. A rendőrség itt is szétoszlatta a tömeget, mire ez ismét összegyűlt a Hechaluc uccán, végigvonult a Hadar Hakarmelen. Hajfa angol kerületi kormányzója személyesen vonult ki a tüntetés színhelyére és a felizgatott lakosságot kérve kérte, ne tüntessen, ne engedje a dolgokat elfajulni...

Tüntető gyűlések az egész országban. Tüntető tömegek mindenütt... A jisuv harcol a menekültekért. Elén Hajfával, a fellegvárral.

Megnyertük a harcot

Másnap délelőtt dr. Joseph, a Jewish Agency jogtanácsosa megjelenik a palesztinai kormány főtthkáránál és tiltakozik az embertelenség ellen, hogy a minden országból kiülőzött menekülteket, akiknek nincs hová visszamenniük, egy rozoga életveszélyes hajón visszaküldjék a nyílt tengerre.

Hajfa vívta ki ezt a csatát. A kormány — mely tagadhatatlanul első perctől fogva jóindulattal kezelte a menekültek ügyét — tekintettel volt a közvélemény felháborodására. A menekülteket levitték a hajóról.

Az első „szabad” bevándorlás...

Az első eset a jelenlegi bevándorlási rendszer bevezetése óta, hogy zsidókat, minden irat, vízum, utlevél nélkül, csak azért, mert zsidók, partra engedték szállni Palesztinában... Nemcsak emberbaráti cselekedet volt

ez, hanem nagyfontosságú jogi precedens is. Még az sem romthatja le ennek jelentőségét, hogy másnap MacDonaldd a parlamentben bejelentette az illegális bevándorlás elleni küzdelmet és hogy a partra szállt illegálisok számának megfelelő certifikátot a következő bevándorlási kvótából levonásba hozzák. Ez a partraszállítás azonban mégis alátámasztja azt a kiáltványt, amit a napokban tett közzé a palesztinai munkáspárt: „Minden zsidónak joga van Palesztinába vándorolni, akár adnak kezébe bevándorlási engedélyt, akár nem...”

Borzalmak a halálhajón

Lehetetlen meg nem írni, milyen borzalmakat étek át ezek az emberek. Élelemmel csak 10—12 napra lehet ellátni egy ilyen kis hajón, ahová kétszer annyi embert vesznek fel, mint amennyi ráfér. Egymás mellett, ruhástól alusznak. Tizenkét nap után az élelem elfogy, partra szállni nem lehet, mert az

angol flotta kis motorcsónakjai vigyáznak. A hajó kóborol a tengeren. Valamelyik görög szigeten kapnak kenyeret, kétszersültet, valami konzervet... De ez is elfogy... két napig nem esznek... Viz egyáltalán nincs a hajón... Desztillálnak tengervizet... Traven Halálhajója közel sem jár ezekhez a borzalmakhoz... Tífuszos beteg a hajón... Halál... Hetven ember pusztul el a mintegy 900 utasból... Emberek, akik 36 napig nem huzták le cipőiket, akiket megtermett a tetű, akik testsúlyuk felét leadták... Így érkeznek meg Natániára, aztán Hajfára a menekültek...

Hajfa három nap alatt 150 fontot gyűjtött össze számukra, majd pedig az angolok kis csoportonként szállították el őket. Akiknek rokonai vannak hamarosan kikerülnek a pokolból. (A karanténban surlókefével mosták le egymásról az öthetes mocskot. Zsidó asszonyok téval, meleg törülközővel, frissen sült peccenyékkel látják el őket. Százak és százak tolonganak a gyűjtőhelyekre női és férfi ruhákkal... Így fogadják Palesztina a galut hajótöröttjeit.)

Köszönet Hajfa zsidóinak

A Vaad Leumi másnapi ülésén Ben Cvi könnyelábadt szemekkel esetelti ezt a tragédiát, ami egy borzalmas korszak kegyetlenségeinek, kiáltó tanúsága. A zsidóság azonban örökké büszke lesz arra a felemelő és öntudatos magatartásra, amit Hajfa zsidósága ezekben a napokban mutatott... Most már a Tábor hegyi mezőgazdasági

iskola helyiségeiben laknak azok a menekültek, akiknek szabadlábrahelyezésére, megfelelő garanciák hiányában, még nem volt lehetőség. De ezek is lassan-lassan kikerülnek a gyűjtőtáborból.

Türelem és elővigyázat

Az angolok megerősítették a parti őrséget, amelyről a távirati irodák tudósításaiból értesült a galut zsidósága. Egyelőre megnehezült annak a tételnek a megvalósítása, hogy „minden zsidónak joga van Palesztinában vándorolni, akár van certifikátja, akár nincs”. De ezt a jogot amugyis ki fogja harcolni a jisuv. Nem visszavonulásra, hanem csak türelemre és elővigyázatra kell inteni azokat, akik a fenti megállapítás szellemében akarnak cselekedni...

Menekültek—Angolok 3:0 (1:0)

Itt kell megismernünk azt is, hogy a Safarendban tartózkodó még 80 „illegális” zsidót az angol katonák meleg szeretettel és rokonszenvvel veszik körül. Cigaretával, csokoládéval, élelemmel látják el őket. Vasárnap pedig a sarafendi katonák futballcsapata barátságos mérkőzésre hívta ki a menekültekből összeállított futballcsapatot. Győztek az illegálisok 3:0-ra... A lovagias angolok megköszönték a vereséget és a jövő hétre kérték revánsmérkőzést... ha ugyan az illegálisok addig még Sarafend vendégei lesznek...

Barzilay István

Milyen stádiumban vannak az angol-román gazdasági tárgyalások

Beszélgelés Sir John Haslam képviselővel, az angol delegáció egyik vezetőjével

Bucuresti, május 4. Sir John Haslam, az angol alsóház tagja, aki most Sir Frederic Leith-Ross mellett a Bucurestiben tárgyaló angol gazdasági delegációt vezeti, egyike az angol birodalom legkiválóbb szakértőinek. Vezető pozíciót tölt be az angol iparban és az élelmiszerellátás kérdéseiben különösen elismert szaktekinély. Az angol vezető a bucaresti Universul munkatársait fogadva, az angol-román gazdasági kapcsolatok kérdéséről az alábbi nyilatkozatot tette:

— Véleményem szerint Románia élelmiszer-anyagok terén egyike a világ leggazdagabb országainak. Ez a gazdagság azonban még távolról sem érte el csúcspontját. Az ország gazdasági megszervezése révén még nagyon sok minden volna elérhető. A román nép egyébként úgy, ahogy megismertem, a legjobb sorsot érdemli meg. A román vendégszerető, nyílt eszű és nyílt

lelkű. Olyan tulajdonságok ezek, amelyeket mi különösképpen értékelni tudunk.

— Ami a jövőbeni angol-román gazdasági kapcsolatokat illeti, ezek a szervezés eszközeitől függenek. Meg kell találni a módot arra, hogy kölcsönösen megismerjük üzleti lehetőségeinket. A kereskedelem kiinduló pontja az információ. Meg vagyok győződve arról, hogy a román exportőrök még nem ismerik kellő mértékben a számukra az angol piacon nyíló lehetőségeket. Egy ilyen hatalmas piac olyan tevékenységre nyújt teret, mint sehol másutt a világon. Az angol fogyasztók izlése nehezen kielégíthető. Ha azonban a minőségre és az árra való különös gond révén sikerült vele az árut megkedveltetni, akkor a termelő határtalan előnyökhöz jut.

A nemzetközi helyzetről beszélve, Sir John Haslam a következőket mondotta:

— Mi még nem veszítettük el reményün-

ket, hogy a béke még megmenthető. Teljesen osztjuk a hitet, hogy a népek közötti gazdasági kapcsolatok szorosabbra fűzése ezer a téren sokkal eredményesebb lehet, mint ahogy egyesek hiszik. A kereskedelem a legjobb preventív orvosság a háboru ellen. Ezért csak megilletődéssel gondolhatok arra, hogy Ófelsége Károly király az elmúlt év őszén nálunk tett látogatása alkalmával a régi Guild Hallban mennyire kihangsúlyozta a kereskedelem és az üzletemberek nagy küldetését a béke és a világ fejlesztése terén. Azóta e gondolat hívei egyre szaporodnak. Remélem, hogy az igazság végül is győzni fog és a győzelem pillanatában az emberek halálával fognak fordulni az uralkodó felé, aki e gondolatot először fejezte ki.

Anglia ma fontos küldetés tanusít a béke szolgálatában. Ez a küldetés felőleli az angol-román gazdasági együttműködést is. Sok jóakarattal, idővesztés és tévovázás nélkül kell dolgozni. Sietségnek azonban nem szabad nem tartos megállapodásokhoz vezetnie. Amit most előkészítünk, az minél hosszabb időre kell biztosítsa Anglia és Románia gazdasági együttműködését.

A különböző terveken és megállapodásokon kívül, amelyek még megbeszéléseket igényelnek, előrehaladott stádiumba került egy nagy import-export szervezést létesítése, amely angol és román tökével alakulna meg és amely szorosabbra fűzné a két ország gazdasági kapcsolatait. E szervezést alapját az a felismerés képezi, hogy a nagy brit centrumoknak ugyanugy szükségük van a román piacra, ahogyan a román piacnak szüksége van a nagy angol centrumokra. Anglia és Románia szoros együttműködése hihetetlen megvalósításokhoz vezethet. Anglia pénzügyi ereje Románia kivételtes hozzáértésével és munkakészségével párosulva nagy dolgokat valósíthat meg mindkét ország érdekében.

A vállalkozók május 15-ig kötelesek adóvallomásaikat benyújtani. A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint azok a vállalkozók, akik közmunkákat, vagy magánmunkákat végeznek, adóvallomásaikat május 15-ig kötelesek benyújtani.

A só árusítását, illetve elosztását új alapokra fektették. Az autonóm monopónpénztár a só árusításának jogát országszerte a nemzeti szövetkezeti intézetre ruházta. A nemzeti szövetkezeti intézet pedig a szövetkezeteket bizta meg a só nagybani árusításával. A monopónpénztár 12.412—1939. számú rendelete értelmében a só nagybani árát a következőképpen állapították meg: Kőso q. lel 275, daráltso jutaszákban 305, daráltso papirszákban 295, hulladéksó papirszákban 295, kőso süvegben 255, beszarabiai, vízből kivont só 605, tengeri só 305, konyhasó kg-on csomagolásban 605, különleges asztali só 955,

HA pontos, gyors és megbízható palesztinai információkat akar, forduljon bizalommal

az Uj Kelet palesztinai információs osztályához

Az Uj Kelet kiadóhivatala megállapodott a „Hamadrich” információs irodával (Tel-Aviv), amely dr. S. Kochavi (a romániai Zsidó Párt volt főtthkára) vezetése alatt áll és Palesztina elismerten legjobb információs szervezete.

Az Uj Kelet palesztinai információs osztálya felvilágosításokkal szolgál:

1. Kereskedelmi ügyekben
2. Ipari alapítások, vámtarifák, munkaviszonyok kérdésében
3. Biztosítási ügyekben
4. Személyi- és családi ügyekben
5. A palesztinai elhelyezkedés minden ágában
6. Pénzbefektetési és ingatlanvásárlási ügyekben.

A Hamadrich elvállalja:

1. Ingatlanok kezelését
2. Ültetvények és mindenfajta földbirtokok adminisztrálását
3. Kereskedelmi és magántermészeti megbízások elintézését.

Az információkra vonatkozó kérdéseket kiadóhivatalunk továbbítja a Hamadrich irodához. Egy egyszerű információ illeteke 100 (egyszáz) lej, amely az információkérésrel egyidejűleg küldendő be kiadóhivatalunkhoz.

tában van Európában... pénzügyi... egy azon... teremtse a... és nyo...

enyiségét a... sségek tá... nek a tevé... pénzügyi... kampány... bban, hogy... gíteni ben...

A MENE... ENGEDE... KAI KOR... áns egyhá... 27-ikén... a kisebb... és üldözése... amerikai... gy a jö... rendgyszere...

FAJGYU... LATABAN... rácia meg... nifeszturnot... és nevelő... gy lépjenek... amelynek... a totális ál... szedelmével

K FELMIL... KEREN... 8-án ért vé... zetet három... encia többek... z évben fél... pítő Keren

is szállított... átszállított... banzig külön... házaiból. A... rosi szenátus... fres orgoná... lom számára

BERNHARD... Bernhard... gazgatójának... kalmából az... szervezet, A... att a párizsi... ges bankettet... tkek az OSE... A francia... zony, dr. E... központi ta... kreiner, Gur... Megjelent a... lághírű zsidó... államok OSE... zedeket mon... Bruckus, dr... tatták Kahn... a zsidó tár... dr. megha... zottá intézett... z adott kife... sen fejezheti

EGEK SZO... TJA MENE... NYENÉGET.

szövetségének... amelyen a... foglalkoztak... hajci zsidóság... ndelkezésére... menekültek... üttműködésre... zsidó segély... zkodó mene... nzügyi alap

JUSAGOK. A... eltiltott há... lovák ujság... ését. Ezek a... zott hangon... ta kilengése...

HIREK

A VÁROS GYERMEKEINEK FIGYEL-MÉBE!

GYERMEKEK!

HOSSZU HÓNAPOKIG VÁNDOROL-TUNK AZ EGÉSZ ORSZÁGBAN, MÍG KIVÁNSÁGOTOKRA ISMÉT ELJUTOT-TUNK CLUJRA. SZÍVESEN LÁTUNK BÉNNETEKET A

Select Moggó-ban,

ahol WALT DISNEY BÁCSI EREDETI ANGOL RAJZFILMJEK JÁTSSZUNK. NE MULASSZÁTOK EL MEGTEKINTENI A LEGSZEBB MESET, MELYEET ISMERTÉK. SZERETETTEL VÁR BÉNNETEKET

Hófehérke és a hét törpe

— Május 10-én az összes iskolákban meg kell ünnepelni I. Károly király születésének százéves fordulóját. Bucurestiből jelentik: A nemzeti nevelésügyi minisztérium táviratilag utasította a tanfelügyelőségeket, hogy az összes iskolákban rendezzessék május 10-én ünnepségek I. Károly király, a dinasztia megalapítójának századik születésnapja alkalmából.

— Románia washingtoni követe hivatalosan bejelentette, hogy Románia teljes egészében kifizeti háborús adósságait. Washingtonból jelentik: Románia követe megjelent Cordell Hull külügyminiszternél és hivatalosan közölte, hogy Románia kész teljes egészében kifizetni az Egyesült Államokkal szembeni háborús adósságait. A Reuter ügynökség, amely a hírt közli, hozzát teszi, hogy ezek az adósságok 64 millió dollárra emelkednek.

CLARA DACHNER asszony három napja vendége a kolozsvári zsidóságnak, melynek körében a Galil-akció vezet. Az első napok munkája során méris meleg rokonszenvet vívott ki magának Dachner asszony azokban a társadalmi körökben, amelyekben megfordult. Meleg rokonszenv kíséri munkáját, amelyet nagy odaadással, az ügy iránti mélyszéles szeretettel és megnyerő eleganciával folytat. Az első napok eredményei a legbiztatóbbak az akció sikerére, amellyel Kolozsvár zsidó társadalmát a zsidó országépítés legjelentősebb földművelési művéből veszi ki a részét.

— Módosítják a látványossági adók díjazását. Bucurestiből jelentik: Zigre kultuszminiszter jóváhagyás végett a törvényhozó tanács elé terjesztette azt a törvényjavaslatot, amely a nemzeti színházak, román operák és más látványosságok működését szabályozó törvény lényeges módosítását tartalmazza. Elsősorban is megváltoztatták a színházi alapdíjakból származó járulékok megosztási módjait. Így a színészek nyugdíjpenzári illetményeit 14 százalékról 17 százalékra emelték, míg 34 százalékról 45 százalékra növelték a színházi intézményeket segélyező illetményeket. Az új törvényjavaslat megváltoztatja a pénzbüntetéseket jellegét és ennek polgári jellegét ad, amely azt jelenti, hogy jövőben a látványossági törvény ellen elkövetett kihágásokat nem minősítik büntetőjogilag, hanem csak pénzügyi kihágásnak. A törvényrendelettervezetnek megfelelően, a jövőben a pénzbüntetéseket ki-terjesztik a tiltott keretek között működő színházi ügynökök ellen is.

— Meghalt a kórházban az egyik kolozsvári szállodában öngyilkossá lett bucuresti mérnök. Tegnapelőtt jégre virradólag Schili Mihály német származású bucuresti fiatalember öngyilkossági szándékkal a vasutállomás melletti egyik kisebb szállodában felvágta ütőerét. A kiszállott mentők válságos állapotban szállították be a kolozsvári klinikára, ahol gondos ápolás alá vették. Az öngyilkossági kísérlet azonnal értesítették a IV. kerületi rendőrséget, ahol bevezették a vizsgálatot. Ennek során megállapítást nyert, hogy a 26 éves Schili Mihály a Malaxa-gépgyár mérnöke volt, ahol csak néhány hónappal ezelőtt kapott alkalmazást. A továbbiakban megállapították, hogy a fiatal mérnök 5 év óta komoly szándékkal udvarolt F. M. kolozsvári egyetemi hallgatónak, akivel a végzetes nap estéjén kellett volna jegybeírnia. Előbb azonban valami ügyből kifolyólag a szerelmesek összehajóztak és a tulságosan szerelmes mérnök elől elkeseredésében követte el tettét. A szerencsétlen sorsú Schili Mihály mára virradólag a kórházban óriási kínok között kiszendített. Haláláról a helybeli hatóságok értesítették az aradmezei Kisjenő községben élő szüleit.

A palesztinai zsidó önkénteseket felveszik az angol hadsereg kötelékébe

Hat hónapig nem vándorolhatnak be zsidók Boliviába

London, május 5. Hoare Belisha hadügy-miniszter az alsóház tegnap délutáni ülésén bejelentette, hogy a hadügyi és gyarmatügyi minisztériumok tanulmányozás tárgyává tették azt a javaslatot, hogy a palesztinai zsidó önkénteseket felvegyék az angol hadseregbe. A zsidó önkéntesek háboru esetén Palesztina védelmét látnák el. Londonban úgy tudják, hogy negyvenötvenezer palesztinai zsidó ifju jelentkezne azonnal az angol hadseregbe. A londoni és párizsi zsidó szervezetek több, mint száz-

ezer németországi, ausztriai, csehországi, szlovákiai, memeli és danzigi zsidó menekültől kaptak megkeresést, amelyben a francia, vagy az angol hadseregbe való felvételüket kérik.

A két kormány még nem döntött a kérés sorsa fölött, de valószínűnek tartják, hogy azoknak eleget fognak tenni.

Lausanne, május 5. A bolíviai kormány értesítette a zsidó emigrációs szervezeteket, hogy május 3-tól kezdve hat hónapig nem vándorolhatnak be zsidók Boliviába.

— Bagdadba utazik Husszein jeruzsálemi főmufti. Kairóból jelentik: Husszein sejk jeruzsálemi főmufti közlebről Bagdadba utazik, hogy Irak kormányával megtárgyalja a palesztinai probléma megoldására irányuló angol javaslatokat.

— Franciaországba látogat az annami császári pár. Párizsból jelentik: Annam császára és császárnéje közlebről ellátogat Franciaországba.

— FELOSZLATTAK A MAGYAR PARLAMENTET. Budapestről jelentik: Csütörtökön délelőtt kormányzói kéziratral feloszlatták a magyar képviselőházat és kiálták a választásokat. A képviselőházat a választásokat lezárulása után, június 10-re hívták ismét össze.

— A brazíliai Tudományos Akadémia levelező-tagjává választott egy nagyváradi származású zsidóasszonyt. Nagyváradról jelentik: Mint az Argentína fővárosában, Buenos Ayresben megjelenő „Magyarország” című lap írja, Dél-Amerika legjelentősebb tudományos testülete, az „Academia de Ciencias de Minas Geraes” (Brazília), levelező tagjává választotta Sterné, Biró Annát, a Nagyváradról tíz évvel ezelőtt elszármazott zsidó szakírónőt. S. Biró Anna az inkák népművészetének kutatásával fejtett ki az argentinai és brazíliai tudományos világban nagyon megbecsült munkásságot. A legelőkelőbb argentinai és brazíliai tudományos szaklapban számos, nagy feltűnést keltő munkája jelent meg a délamerikai folklóról és Dél-Amerika őslakóinak művészetéről. A brazíliai tudományos akadémia ezt az értékes munkásságot honorálta most, amikor S. Biró Annát levelező-tagjává választotta.

Ma, pénteken este mozhelyárrakkal

Havasi napsütés

— Szerdán teljes csend volt Palesztinában. Jeruzsálemből jelentik: Nablusban megsebesítették egy angol rendőrt, Tel-Avivban pedig egy titkos ügynököt. Palesztina többi részeiben szerdán teljes csend volt.

— Francia hadihajók látogatása a lisszaboni kikötőben. Lisszabonból jelentik: A Dunkerque és Strasbourg francia páncélosok Lisszabonba érkeztek. A francia hadihajók látogatását az egész portugál sajtó rokonszenvvel kommentálta.

— Újabb robbanások Angliában, Londonból jelentik: High Holbornban robbanás történt. Több ablak betört, de emberéletben nem esett kár. Ugyanezen városmező egyik eldugott utcájában felnemrobant bombát találtak a rendőrök. Birminghami jelentés szerint erős robbanás történt Cliff-rock-Roadban is, ahol egy ház majdnem teljesen elpusztult.

— Letartóztattak egy brassói mérnököt, aki elitott egy tanítónőt. Bucurestiből jelentik: A brassói rendőrség letartóztatta Albert Jánost, az ottani cementgyár mérnökét, aki elitotta Eiena Thoma tanítónőt. Az áldozat állapota súlyos.

— A szamosztartományi népiszkolai tanfelügyelők és tankerületi igazgatók érkekezete. A szamosztartományi tankerületi felügyelőség körzetébe tartozó népiszkolai oktatás összes tanfelügyelői és tankerületi igazgatói közös értekezleten foglalkoztak a tanítók és iskolamesterek törvényes határidőn belül benyújtott áthelyezési kérvényeivel. Mateescu tankerületi főigazgató beszámolt az áthelyezések ügyét tárgyaló bizottság munkájának küszöbön álló befejezéséről. Az áthelyezésnél miként a főigazgató kijelentette — a legteljesebb tárgyalóssággal járnak el.

— Franco tábornok is résztvett a valenciai győzelmi parádén. Valenciából jelentik: Franco tábornok szerdán résztvett a győzelmi parádén. A csapatok elvonulása négy órát tartott. Franco beszédet mondott, amelyben az elért siker jelentőségét méltatta.

— Egy fiatal kolozsvári droguista bálkarját összezuarta a véletlenül elsült fegyver golyója. Végzetes szerencsétlenség történt Kolozsváron a Moñilor utcában. Butyka Sándor fiatal droguista, aki évek óta az egyik kolozsvári nagydrogueriában van alkalmazva, testvérbátyjának fegyverét nézegette és állítólag annak megisztitására készült, amikor a fegyver váratlanul eldőrdült és a golyó a bal felsőkarban, a vállperc táján hatolt be és a vállperc-csontokat teljesen szétrombolta. A végzetes baleset áldozatát azonnal beszállították a közeli Park-szanaszatóriumba, ahol alapos orvosi megvizsgálás alá vették és megállapították, hogy a bálkar műtéttel való eltávolítása feltétlenül és azonnal szükségessé válik. A műtétet végre is hajtották és most az áldozat túl van az életveszélyen, de még hosszabb orvosi kezelésre szorul. A tragédia után a városban olyan hírek kerültek forgalomba, hogy öngyilkossági kísérletről van szó. A család körében azonban ezt a feltevést a legnagyobb mértékben megcáfolták és kijelentették, hogy Butyka Sándor a végzetes körülmények összejátására folytán lett ilyen súlyos kimeneteli véletlen baleset áldozata.

— Az amerikai kongresszus megszavazta a közigazgatás újjászervezéséről szóló javaslatot. Washingtonból jelentik: A kongresszus 264 szavazattal 128 ellenében elutasította azon republikánus javaslatot, amely hivatva lett volna megakadályozni a Roosevelt által tervezett közigazgatási újjászervezés végrehajtását. A szavazás eredménye a demokraták győzelmét jelenti és lehetővé teszi a közigazgatás modernizálását.

Szombat este mozhelyárrakkal

Hazajáró lélek

— Megkezdődött a légvédelmi tanfolyam a szamosztartományi tanfolyam tagjai részére. A kolozsvári tankerületi felügyelőség által rendezett légvédelmi tanfolyam a szamosztartományi tanfolyam tagjai részére tegnap megkezdődött a tanítóképzőben. A légvédelmi tanfolyam résztvevői tanügyi felügyelők, fizika-kémia tanárok, valamint minden középiskola adminisztratív személyzetének egy-egy tagja. Mintegy 200 hallgatója van a légvédelmi tanfolyamnak. A tanfolyam előadója: Marion Anton és Vlad Miron parancsnokok, Apostol ezredes-orvos, Salvan Virgil mérnök, dr. Ramonteanu, Soltz kapitány, dr. Draghiciu és Bucur őrnagy. A tanfolyam előreláthatólag négy napig tart.

— Borzalmas családi dráma Nagykörösön. Budapestről jelentik: Rejtélyes és borzalmas családi drámát jelentenek Nagykörösről. Fehér Dániel, a nagykörösi javadalmi hivatal főnöke, amikor tegnap hazament, az első szobában a kilincse felakasztva találta feleségét, akinek testén negyven borotvavágás volt látható. A második szobában felakasztva találta két kisgyermekét, egy 3 éves kislányt és egy másfél éves kislányt. Fehér Dániel a borzalmas látásra eszméletlenül esett össze. A borzalmas drámával szemben teljesen tájékozatlanul állanak. A Fehér-házaspár a legnagyobb egyetértésben és jó módban élt. Meglehet, hogy a szerencsétlen asszony hirtelen örültségi rohamában követte el a borzalmas tettet. De a megindult vizsgálat nem zárja ki teljesen a lehetőségek közül azt sem, hogy gyilkosság esete áll fenn.

TURISZTIKA

A Haggibbor turistaszakszótálya május 10-én autós kirándulást rendez. Utirány gyakorlott turisták számára: Melegsamos Dermata-nyaraló, Sátorhegy, Panyiki szoros. Weekendzőknek: Panyik faluból fel a szoroshoz, hol a két csoport találkozik. Indulás reggel 6 órakor. Jelentkezni 8-án estig a Stadion sportútiútben.

Gyalogkirándulás vasárnap reggel 7 órai indulással a Savoy-kávéház elől Kolozsvár környékére.

Weygand francia tábornok Isztambulban

Ankara, május 5. (Rador.) Weygand tábornok szerdán este Isztambulba utazott. A pályaudvaron Finaz tábornok hadügyi miniszter fogadta. A Havas tudósítójának adott nyilatkozatában, Weygand tábornok rámutatott arra, hogy egész törökországi tartózkodása alatt igen szívélyes fogadtatásban volt része.

Csáky gróf beszámolója a berlini tárgyalásokról

Budapest, május 4. Csáky gróf magyar külügyminiszter a felsőház, valamint a képviselőház külügyi bizottságai előtt exponétként tartott a berlini tárgyalásokról és az általános külpolitikai helyzetéről.

Csáky exponétként Magyarországnak a tengelyhatalmakhoz fűződő szoros barátságára, majd a tengelyhatalmak békés törekvéseit hangoztatta.

„CENTROPEX” International Trading Company Ltd.

LONDON,

W. 1. 44. Gloucester Place

Angliában és gyarmatain elsősorban összeköttetésekkel rendelkező Import-export vállalat keresi komoly romániai áruk képviselőit, vállalt mindennemű megbízásokat, kifizetéseket, valamint átutalásokat. Információkért válaszlevegylag melléklend.

— Ismeretlen nemzetiségű hidroplán tartózkodik a marokkói vizeken. Rabatból jelentik: Fedhalah közelében a nyílt tengeren eddig meg nem állapított nemzetiségű hidroplán tartózkodik.

— Orvosi hír. Dr. Ornstein M. fogorvos áthelyezte rendelését a P. Mihai Viteazul 2 szám alól a 3. szám alá. (Szomszéd ház.)

— A kanadai miniszterelnök cáfolja, hogy Kanada fedezi Németország teljes nikkell-szükségletét. Ottawából jelentik: Mackenzie King miniszterelnök kijelentette, hogy teljesen hamis az az állítás, mintha a Németország által fegyverkezési célokra importált teljes nikkell mennyiségét Kanada szállította volna. A kanadai nikkell-kivitel csak egy százaléka irányul közvetlenül Németország felé, nagyrészt Angliába és az Egyesült Államokba szállítják s onnan küldik tovább Németország felé.

— Halálba kergette a lelkiismeretfurdalás. Bucurestiből jelentik: Egy Ion Sarcu nevű, Tăuteni (cernoviomegyei) községbeli lakos öngyilkosságot követett el. Hátrahagyott le-veléből kiderült, hogy nemrégiben hamis tanuvallomást tett egy örökösödési perben és lelkiismeretfurdalások kergették a halálba.

— Kombinált tikkett- és gyorsvonati póttjegy fognak kiadni a Rapid-vonatokon. Bucurestiből jelentik: A CFR rendelkezése értelmében a Rapid-vonatokra kombinált tikkett-és gyorsvonati póttjegy (supliment) fognak kiadni. Ezek ára: 1—100 kilométeres távolságra 90, 65, illetve 40 lej I., II., vagy III. osztályu jegyek után. 200 kilométerig szóló távolságra 110, 80 és 45; 300 kilométerig 130, 90 és 50; 400 km-ig 140, 95 és 55 lej. Június 1-el felemelik a Rapid-vonatokon a foglalt ülőhelyek póttelvényeit: 30, 50 és 70 lej lesz III., II., illetve I. osztályon.

Vasárnap este mozhelyárrakkal

Cyrano de Bergerac

Ma, pénteken este mozhelyárrakkal

Lény

Fegy

Bucurest utján a kö hadseregsz kaszait: A 63. sz. védelmi mi szakaszába hatja a te kat is (re behívása m talékosoké nik. A tar kiképzésre amig ilyen

Bucurest cu pénzüg Bank kor A pályau a kormány ségek kép Constan résztvesz letén. Bas a pénzügy

Dr. I az u ta

Cuij, m klyveesk Horvath I nereses, t zljekoztat zcségnek zatára és uttal ujbe közli az é

A rend zónsér rületek u könyvek z roszas zé rohanják rendőrkap hetetlen l órakra te és benyu mes sorre ban arról gektlő, h ják be az ók érdekl lyeket a uton ujól mondotta ragaszkod azokhoz a vannak in a rendőrs Mind a h kapunk j folytak a megállapí letnél a módja sz nek elege kerületbő jelölt nap hnyjósar nyujtják Ez a k megnehez egyben a ejtett ell járjunk e

Lényegesen módosították a hadseregszervezési törvény egyes szakaszait

Fegyverbe hívhatók a tartalékosok és póttartalékosok — három izben, 30 napos kiképzésre

Bucuresti, május 5. Törvény-dekrétum után a következőképpen módosították a hadseregszervezési törvény 63. és 64. szakaszait:

A 63. szakasz kimondja, hogy a nemzetvédelmi minisztérium a jelen törvény 32-ik szakaszában foglalt célból fegyverbe hívhatja a tartalékosokat és póttartalékosokat is (rezervá si miliție). A tartalékosok behívása minisztertanácsi napló, a póttartalékosoké királyi dekrétum után történik. A tartalékosok három izben 30 napos kiképzésre hívhatók be azon idő alatt, amíg ilyeneknek minősítettnek. A milícia

tagjai egyszer 30 napos kiképzésre lehet behívni, amíg ilyen beosztásuk van.

A 64. szakasz kimondja, hogy amennyiben a kiképzés szükségletei ezt megkövetelik, a 63-ik szakaszban előírt összpontosításokat meg lehet hosszabbítani, vagy ismételni ezen szükségletek arányában. A kiképzési összpontosítások elvben tavasszal, vagy ősszel lesznek.

A sorkatonaság időleges megerősítése érdekében összpontosítások szükség esetén bármikor megszabott, vagy megemelt időre szólhatnak.

Külföldi körutra indult Mitica Constantinescu pénzügy-miniszter és bankkormányzó

Bucuresti, május 5. Mitica Constantinescu pénzügyminiszter és a román Nemzeti Bank kormányzója, ma külföldre utazott. A pályaudvaron Calinescu miniszterelnök, a kormány tagjai, az olasz és svájci követsek képviselői búcsúztatták.

Constantinescu Bazelbe utazik, ahol résztvesz a jegy kibocsátó bankok értekezletén. Baselen megbeszélést fog folytatni a pénzügyminiszter Montague Morman an-

gol bankkormányzóval és Walter Funk német nemzetgazdasági miniszterrel és bankkormányzóval. Ezután megtekinti Constantinescu a zürichi mintavásárt, majd Svájc-ból Olaszországba utazik és Rómában hivatalos látogatást tesz, mint Janini nagykövet, az olasz-román gazdasági egyezményről tárgyaló olasz delegáció elnökének meg hívottja.

Dr. Horvath rendőrkezesztor nyilatkozata az utlevélszerzésről és a lakásnyilvántartási könyvek beadásának sorrendjéről

Utlevél-ügyekben a rendőrség nem fogad kijárókat

Cluj, május 5. A lakásnyilvántartási könyvecskék beadásával kapcsolatban dr. Horvath Isosif rendőrkezesztor, aki mint ismeretes, több izben is részletes és beható tájékoztatást nyújtott a sajtó útján a közönségnek a könyvek kitöltésének módjára és benyújtására vonatkozólag, czutal ujából a lapok útján az alábbiakat közli az érdekeltekkel:

A rendőrkezesztura elsősorban is a közönség érdekében osztotta be az egyes kerületek uccái szerinti napi sorrendben a könyvek beadásának időpontját. Ez a beosztás azért történt így, hogy ne egyszerre rohanják meg a háztulajdonosok a kerületi rendőrkapitányságokat, mert így elkerülhetetlen lett volna a torlódás és hosszú órákba telt volna, hogy valaki bejuthasson és benyújtsa a könyvét. Ennek a kényelmes sorrendi beosztásnak ellenére is azonban arról értesülünk a kerületi rendőrségtől, hogy a háztulajdonosok nem tartják be azt a sorrendet, amelyet éppen az ők érdekükben állapítottunk meg és amelyeket a lapok is részletesen közöltek. Ez uton ujólag figyelmeztetek mindenkit — mondotta dr. Horvath — hogy szigorúan ragaszkodjanak a sorrendhez, illetőleg azokhoz a napokhoz, amelyek számukra elő vannak írva, hogy később azután ne kelljen a rendőrségnek ellenük eljárást indítani. Mind a hat kerületi rendőrségtől naponta kapunk jelentéseket arról, hogy hogyan folynak a munkálatok. Sajnálattal kellett megállapítanom, hogy míg egy-két kerületnél a háztulajdonosok annak rendje és módja szerint, pontosan és helyesen tesznek elget a rendelkezésnek, addig több kerületből azt jelentik, hogy gyéren, a kijelölt napokat be nem tartva, a könyveket hiányosan és olvashatatlan irással kitöltve nyújtják be.

Ez a körülmény természetesen rendkívül megnehezíti a rendőrség munkáját is, de egyben arra fog kényszeríteni, hogy a megéjtett ellenkezés után a törvény szigorával járjunk el mindazokkal szemben, akik mel-

lőzik a már többször ismertetett felhívás rendelkezéseit.

Olyanok is akadtak a háztulajdonosok között, akik kifogásolták a 20 lejes táxákat. Erre vonatkozólag ismételtlen közlöm, — mondotta dr. Horvath rendőrkezesztor — hogy ezt a minimális illetéket maga dr. Tataru királyi helytartó is engedélyezte, mivel ez — amint azt már közöltük — közhasznú célt szolgál, amennyiben a legmodernebb alapokon ujjaszervezzük és uj-jalakítjuk az így begyűlt összegből a rendőrség egyik legfontosabb ügyosztályát, a népesedési és lakásberendezési ügyosztályát.

A továbbiakban még egyszer közlöm, hogy a kellemetlenségeket elkerülendő, mindenki tartsa be a rendelkezésünket s a számára kijelölt napokon nyújtsa be a helyesen kiállított könyvecskéket. A VI. kerületi rendőrségtől például legutóbb is azt a jelentést kaptuk, hogy abban a kerületben a mai napig mindössze néhányan jelentkeztek a könyvekkel, jöllehet, az átvétel már közel egy hete folyik.

Arra akarok még minden háztulajdonost figyelmeztetni, hogy ne vegyék könnyen ezt a dolgot, mert ha egyszer valaki ellen eljárás indul meg, a büntetés olyan magas, hogy ott már nem tudunk segíteni rajta.

A másik fontos kérdés, amellyel kapcsolatban tájékoztatást akarok nyújtani a közönségnek: az utlevélszerzés ügye. Az utóbbi időben ugyanis — amint azt Marinescu belügyi alminiszter is közölte, — azt tapasztaltuk, hogy az utlevél kérelmezők nem személyesen nyújtják be kérvényeiket a rendőrségen, hanem kijárók útján próbálják azt megszerezni. Az ilyen kijárók természetesen csak azért, hogy minél nagyobb pénzüsszegeket kapjanak megbízóiktól, azaz állanak elő, hogy ők a pénzből bizonyos tisztviselőknél is juttatnak.

Felkérem a közönséget — mondotta dr. Horvath kezesztor — hogy a szabályszerűen felszerelt kérvényeket személyesen, vagy jogi megbízottjuk, ügyvéd útján terjesszék elő, de semmiesetre se vegyenek

igénybe illetéktelen kijárókat, mert rendeletet adtam az utlevélsztály főnökének, hogy a beiktatások sorrendjében, 48 órán belül mindenki kapja meg utlevélét, dacára annak, hogy az utlevéltörvény két hetet ír elő erre.

A jövőben, akik kerülő uton, kijárókkal fogják kérni utlevélüket, nem fogják megkapni, valamint abban az esetben sem, ha az utlevél-kérvényeket az előírt mellékletek nélkül adják be.

Itt közlöm egyben azt is, hogy az utlevél-kérvényekhez férfiak számára 50 éves életkorig elkerülhetetlenül szükséges a Cercul Recrutare jóváhagyása, amely nélkül 50 éven alóli férfi nem kaphat utlevélet. A zavar elkerülése végett még egyszer közlöm, hogy a következő okmányok szükségesek az utlevél megszerzésére: Al-

lampolgársági igazolvány. Bejelentő személyazonossági lap, büntetlenségi igazolvány az ügyészségtől, katonai igazolvány a Cercul Recrutare-től, adóbizonyítvány az illetékes adóhivaltól és két fénykép. Az utlevélkérelmező nők is, a katonai igazolványon kívül, ugyanezeket az iratokat kell betérjesszék, azzal a különbséggel, ha egy férjes asszony egyedül óhajt utazni, úgy a férfi beleegyezést is mellékelni kell.

Ismételtlen hangsúlyozom, hogy akik szabály szerint felszerelt kéresekkel személyesen jelentkeznek, azok 48 órán belül megkapják az utlevélüket s halálesetnél azonnal is. Ezek szerint tehát senkinek sincs szüksége kijárókra, annál is inkább, mert a kijárók útján előterjesztett utlevél-kéresek a rendőrkezesztura a jövőben visz sautasítja.

Május 10-ikén dől el a Palesztina-kérdés?

Jeruzsálem, május 4. Palesztinai arab körökben türelmetlenül várják az angol Fehér Könyvet, amelytől a palesztinai kérdés kedvező megoldását remélik. Arab politikai körök tudni vélik, hogy május 10-ikére várható a londoni döntés. A Fehér Könyv közléte véget fog vetni az arab zavargásoknak. A tárgyalások kedvező mederben haladnak, annál is inkább, miután a pa-

lesztinai kérdés az egyetlen akadály ma, amely az angol-arab kapcsolatok útjában áll. Ha kiküszöbölik ezt a nehézséget, a muzulmán szolidaritás a francia-angol-arab szövetség mellé fog állani nemzetközi bonyodalom esetén, ily módon szembeszállva a totális államok propagandisztikus tevékenységével.

Golyóáltali halálra ítélte a kolozsvári büntetőtábla Govor Pált, a dúsgazdag hóstáti parasztasszony gyilkosát

Első halálos ítélet a kolozsvári büntetőtáblán

Cluj, május 5. (Az Uj Kelet tud.) A büntető tábla csütörtök délelőtt tárgyalta Govor Pál munkanélküli rablógyilkossági bűnperét, aki a múlt év október 22-én éjszaka több baltacsapással meggyilkolta özvegy Kilin Mihályné dúsgazdag hóstáti asszonyt. Mindössze 16 ezer lejt tudott szákmányolni, mert a magánosan élő, bizalmatlan, zsigori híreben álló öreg asszony gondosan eldugva tartotta a lakásban őrzött készpénzt.

Govor jól ismerte áldozatának körülményeit, mert egyizben már betört hozzá. Akkor azonban sikerült egérutat nyernie. Jól tudta, hogy az öregasszony egyedül lakik és szokása szerint már korán nyugovóra tér. Govor elrejtőzött a ház melletti fészkerben és midőn a ház egyetlen lakója, az uccai lakás bérlője későn este elcsendesedett, Govor előjött rejtékelyéből és az éléskamra nyitvahagyott ablakán keresztül behatolt a lakásba. Az öreg asszony éppen szobájában matatott, midőn a gyilkos a konyhába lépett. A baltával felfegyverkezett Govor az öreg asszony ágya alá rejtőzött. Nemsokkal utóbb Kilinné lefeküdt. A szerencsétlen öregasszonynak balsejtelmei lehettek, mert amint a gyilkos később bevaltotta, nyögve és nagyokat sóhajtvá nyugtalanul forgolódott ágyában.

Mikor végre elszenderedett, Govor kimászott az ágy alól és a baltával többször fejbcsújtotta az alvó asszonyt. A baltacsapások ugyszólván teljesen szétronsolták Kilinné fejét és a kifröccsenő vér biborszínűre festette az ágynevet, a falat és a padlót. A borzalmas tett elkövetése után Govor végigkutatva a házat, de a remélt százczek helyett összesen 16 ezer lejt talált. Magához vette a pénzt és azon az uton, ahol jött, az éléskamra ablakán keresztül, kiugrott az udvarra. A véres baltát pedig beledobta az éléskamra ablaka alatt lévő kerekeskutba. Innen halászták ki a detektivek a gyilkosság felfedezése után.

A nyomozó hatóságok először az áldozat szolgáját gyanúsították, majd az özvegy asszony vejére terelődött a gyanu, akiről tudták, hogy a juss miatt hadilábon állott anyósával. A két gyanúsított azonban alibit igazolt és ekkor a nyomozás uj uton indult meg. Hetekig tartó szivós rendőri hajszja juttatta végül Govort az igazságszolgáltatás kezére. A gyilkos töredelmes beismerő vallomást tett, amelyet a tegnapi

tárgyaláson a büntető tábla előtt is megismételt, részletességgel beszelve el az általi kegyetlenséggel elkövetett gyilkosság legapróbb részleteit is.

A tárgyalás folyamán kihallgatott nyolc tanu vallomása után Georgescu főügyész tartotta meg vádbeszédét, aki halálbüntetést kért a gyilkosra, mert szerinte, enyhíthő körülményt nem vehetnek figyelembe olyan bestiális módon hajtottá végre a gyilkosságot.

Dr. Bartha Ignác, Govor hivatalból ki-rendelt védője arra igyekezett rámutatni, hogy a vádlott korán elvesztette szüleit és minden irányítás nélkül nőtt fel. Éveken keresztül nyomorgott, munkanélküli tengődve, ami végül is ilyen szörnyű bűnbe vitte.

A büntető tábla délután két órakor hirdette ki ítéletét, magáévá téve a vád álláspontját és a múlt év május 24-én kelt minisztertanácsi napló alapján, amely kivételes esetekben halálos ítélet hozatalára hatalmazta fel az igazságszolgáltatást, golyóáltali halálra ítélte Govor Pált. A halálraítelt védője útján semmisségi panaszt jelentett be az ítélet ellen.

A halálos ítélet bevezetése óta ez az első halálos ítélet Kolozsváron, amelyet közönséges büncselekmény elkövetőjére kimérték.

Japán repülők bombázták a kínai kormány székhelyét

Tokió, május 5. Sanghaji jelentés szerint japán repülők bombázták a kínai kormány székhelyét. A bombák különböző épületeket, a legfőbb kínai katonai tanács és ennek elnöke irodáit találták el. A kínai repülők harcra szálltak a japán pilótákkal. A légi ütközet során mindkét részről több repülőgép lezuhant.

— Mesztrovics Iván, a híres szerb szobrászt kihallgatása dr. Zigre kultuszminiszternél. Bucurestiből jelentik: Dr. Zigre kultuszminiszter tegnap fogadta Mesztrovics Ivánt, a jeles szerb szobrászt, akivel I. Károly és I. Ferdinánd királyok szobrainak felállításáról tárgyalt.

KÖZGAZDASÁG

Négy és félmilliárd lej értékű áru hozható be a folyó évnegyedben

Bucuresti, május 4. Közöltük, hogy a Külkereskedelmet Irányító Igazgatóság a napokban megkezdte a második évnegyedre szóló behozatali engedélyek kiadását. Ezzel kapcsolatban a Banca Națională közölte a Külkereskedelmet Irányító Igazgatósággal, hogy a második negyedben importálandó árukra 4 milliárd 500 millió lej értékű devizát tud rendelkezésre bocsátani. A devizadisponibilitás eme emelése összefüggésben áll a szabadforgalmi devizákkal kapcsolatban május 1-én

életbeléptetett új rendelkezésekkel, amely szerint szabadforgalmi devizák ellenében is csak importkvótával bíró cégek importálhatnak.

A Külkereskedelmet Irányító Igazgatóság egyébként a napokban fog foglalkozni az új importkérésekkel, valamint az importkvóták felemelésére vonatkozó kérésekkel, amelyek közül elsősorban az ipar nyersanyagainak importjára vonatkozókat veszik tárgyalás alá.

Tíz erdélyi közut javítására adott ki rendelést a közmunkaügyi minisztérium

Bucuresti, május 4. A legfőbb utügyi bizottság a napokban ülést tartott a közmunkaügyi minisztériumban prof. Gh. Nicolau államtitkár elnökelete alatt, amelyen az alábbi felsorolt erdélyi utak és hidak javítására adott ki rendelést:

A Csíkszereda—Ardud ut javítására 319.950 lej költségeliránnyal.
A nagyváradi—aradi ut javítására 599.670 lej költségeliránnyal.
A kolozsvár—dési utvonalon egy hid javítására 66.000 lej és ugyanezen utvonalon egy új hid építésére, betonból, 255.000 lej költségeliránnyal.

A kolozsvár—szászrégeni ut javítására 285.690 lej költségeliránnyal.

A kolozsvár—zilahi ut javítására 244.886 lej költségeliránnyal.

A nagyvárosi—szatmári ut javítására 149.898 lej költségeliránnyal.

A kolozsvár—zilahi nagykárolyi ut javítására 535.070 lej költségeliránnyal.

A máramarossziget—nagysonkúti ut javítására 102.000 lej költségeliránnyal.

A Szászsebes—Déva utvonalon egy hid javítására 102.000 lej költségeliránnyal.

A hátszeg—piskii ut javítására 225.435 lej költségeliránnyal.

A szesztorvénymódosítás egyes rendelkezései sérelmesek a szesznagykereskedőkre

Bucuresti, május 4. Egy hónap telt el a szesztorvény legutóbbi módosítása óta és a pénzügyminisztérium illetékes körei ezen idő alatt tanulmány tárgyává tették az új törvény életbeléptetése által előállított helyzetet. Így mindenképp a szeszitalnagykereskedő kegyes kéréseit tanulmányozzák. A nagykereskedők ugyanis arra hivatkoznak, hogy kedvezőtlenebb elbánásban részesülnek, mint a kiskereskedők. Nekik ugyanis az új törvény által megduplázott fix illetéket kell fizetni az italmérési engedély után, míg a kiskereskedők illetékének alapját a bérérték képezi. Másrészt a nagykereskedőknek két

— egyenként negyvenezer lejes — engedéllyel kell rendelkezniük. Az egyik engedély alapján csak bort és pálinkát, a másik engedély alapján pedig desztillált italokat árusíthatnak. A minisztérium most azt tanulmányozza, hogy vajjon nem lenne-e helyesebb, ha a nagykereskedők is egy, de egységesebb italmérési engedélyt kapnának. Másrészt megbeszélések folynak arról is, hogy a nagykereskedők kicsinyben is eladhasanak, de nem a fagyosztó közönség, hanem olyan kereskedők részére, akik italmérési engedéllyel rendelkeznek.

Zürichi árfolyamok (május 4.): Márka 178.62, holland forint 237.62, dollár 445.37, font 20.8475, francia frank 11.7975, olasz lira 23.425, pengő 87.—, dinár 10.—, lej 3.25, zloty 83.75, belgas 75.80.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.52—143.59
font	662.40—672.71
palesztinai font	663.09—673.44
holland forint	75.49—76.66
svájci frank	31.74—32.22
francia frank	3.78—3.85
márka	40.50—41.66
pengő	25—27
cehkorona (hivatalos)	4.68—4.71

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai tartottak. Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:

Palesztinai font, 30%-os sz.-kvóta	1700—1750
angol font, 30%-os szabadkvóta	1685—1700
angol font, 20%-os kvóta	1365—1400
angol font, 40%-os kvóta	1066—1075
holland forint, 30%-os sz.-kvóta	187—193
dollár, 30%-os szabadkvóta	358
svájci frank, 30%-os kvóta	88—91
francia frank, 30%-os sz.-kvóta	10
belgas (kliring)	60
belgas, 15%-os	61
zloty, 30%-os kvóta	67.50
svédkorona, 30%-os kvóta	87.50

Ha még nem olvasta: okvetlen vegye meg!

ARNOLD ZWEIG

Vihar Palesztina felett

című világhíri, szenzációs, legaktuálisabb regényét.

Kapható mindenütt!

EPOCHÁ KIADÁS

SZÍNHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

Zsufolt házak előtt folyik a színház esti mozhelyáras propaganda-ciklusa

— A vigjáték-ciklust négy napos dráma-ciklus követi —

Zsufolt házak igazolták a színház négy napos vigjáték-propaganda ciklusát, amely ma, pénteken este ér véget. A rákövetkező napon, szombaton már újabb, ugyancsak négy napos dráma-propaganda ciklus veszi kezdetét.

Az általános érdeklődés és nagy siker, amely ezeket az esti mozhelyáras előadásokat kíséri, készítette az igazgatóságot arra, hogy ezt az újabb ciklust műsorába iktassa. Az idény legnagyobb sikert aratott négy színműve szerepel ennek a ciklusnak a műsorán. Így szombaton este a

HAZAJÁRÓ LÉLEK

Zilahy Lajos nagyhatású és izgalmas ujdonsága, vasárnap este a

CYRANO DE BERGERAC

Edmond Rostand hatalmas klasszikus drámája, amely a színház teljesen új rendezésében és új betanulásában páratlan sikert aratott, hétfőn este a

BIZÁNC

Herczeg Ferenc monumentális drámája és kedden este a dráma-propaganda ciklus utolsó előadásaként John Knittel megrázó, mély drámája a

VIA MALA

kerül színre.

HETI MŰSOR:

Péntek 9: Havasi napsütés. (Mozihelyárrakkal. A színház négy napos vigjáték-ciklusának utolsó estéje.)

Szombat d. u. 4: Gyimesi vadvirág. (Ifjúsági előadás nagyon olcsó helyárrakkal.)

Szombat 9: Hazajáró lélek. (A négy napos dráma-propaganda ciklus első estéje, mozhelyárrakkal.)

Vasárnap d. u. 3: Egy bolond százat csinál. (Olcsó helyárrakkal, előszór.)

d. u. 6: Műtét. (Tomcsa Sándor óriási sikerű eredeti vigjátéka, harmadszor.)

este 9: Cyrano de Bergerac. (A négy napos dráma-propaganda ciklus második estéje mozhelyárrakkal.)

Hétfő 9: Bizánc. (A négy napos dráma-propaganda ciklus harmadik estéje, mozhelyárrakkal.)

Kedd 9: Via Mala. (A négy napos dráma-propaganda ciklus utolsó estéje, mozhelyárrakkal.)

AZ URANIA MOZGO MŰSORA:

Az álarcos ember II-ik része. Eddig nem látott izgalmas kalandfilm, főszerzőkben: Tonto, az indiánok vezére és Silver, a csodáló.

A ROYAL MOZGO MŰSORA:

Az év legnagyobb sikere: Dráma Sanghainban. Főszerzőkben: Inkisinnoff, Louis Jouvét és Cristiane Mardaryne.

RIO MOZGO MŰSORA:

I. A koldus és királyfi. Monumentális történelmi filmdráma. Fősz.: Errol Flynn, Im Bobby és Im Billy. II. A dzsungel királyi. Gyönyörű felvételi egzotikus dráma. Fősz.: Dorothy Lamour és Ray Milland. III. Híradó. Következő műsor: május 10-től: I. A kereszt jegyében. II. A kis kapitány Sirley Templével.

Lőrinczy és társa parkettezők

új parkett lerakását és javításokat, gyalulásokat jutányos árban vállalnak. Iroda: Piața Unirii 31 bejárat: Strada Iuliu Maniu No. 2.

APRÓHIRDETÉSEK

Sörösüveg cca 5000 drb. korona és parafadugós, használt 0.55 literes darabonként 2 lej inklusiv csomagolás. Kisebb tételekben is. Egy henger palackátató, hat csapos, Rapid sörtöltő légházánál eladó. Spirt-comert S. A., Satu-Mare.

Jókarban lévő használt női kerékpárt megvételre keresek. Cím a kiadóban.

Költözők! Ovjatok gyermekeiteket a poloskák utján történő fertőzéstől. Garantált módszerrel irt Deák mérnök Cluj, P. Unirii 7. Telefon 17-17.

Gyapjukásmirlobogók, valamint strajerlobogók, szintartó, egybeszövött szinakkal, különböző méretekben kaphatók. Fabrica de Basmale Schul, Cluj, Str. Salcâm No. 27.

Ujonnan festett kétszobás komfortos lakás azonnal kiadó. Regele Ferdinand 133.

A CAPITOL MOZGO MŰSORA:

Tűz a határon. A szezon legizgalmasabb és legerősebb tárgyú világhírműje. Főszerzők: Lida Barova és Mathias Wieman. Műsor előtt a legújabb világhíradó.

A SELECT MOZGO MŰSORA:

Hőféherke és a hét törpe. Walt Disney egyetlen színes rajzfilmje, eredeti angol verzióban. Egyetlen film a maga nemében, melyben a leghíresebb amerikai énekesek énekelnek.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, május 5.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, étrend, orvosi tanácsok. 12: Szórakoztató zene hanglemezekben. 13: Időjelzés, sport hírek, vízállás-jelentés. 13.05: A rádió zenekara. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Időszéri közlemények. 18: Időjelzés. 18.02: Híres tenoristák és énekesnők hanglemezei. 19: A francia irodalmi és művészeti élet, felolvasás. 19.15: Sibiceanu zenekar Lya Craiunescu énekszámaival. 20.05: Felolvasás. 20.20: Híres fuvolaművészek hanglemezei. 20.40: Az Operaház előadásának közvetítése: Weber Felhívás keringőre című táncjáték. ménye és Puccini Gianni Schichi című operája. A szünetekben hírek, sporteredmények. 23.20: Könnyű zene hanglemezekben. 23.45: Francia és német hírek.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: Balalajkazene. 13.30: Hírek. 14.20: Időjelzés. 15.30: Hírek. 17.45: Hírek. 18.10: Műsoros délután. 18.50: Sport-közlemények. 19: Tánczenekar. 20.45: Wagner: Walkür című operájának első és második felvonása, Müller Mária és Swannorn Set kamaranékesek vendégfelléptével. Kb. 22.10: Hírek. 0: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Esküvők, barmicvemolok és hasonló alkalmi ünnepélyek rendezését olcsón vállalom. Rendelésre esküvői tortákat, kuglerket készítek. Meghívásra hához és vidékre is megyek. Ugyanitt jó és olcsó házi koszt kapható kihordásra is. Adlerné. Str. General Gherescu 7.

Azonnal kiadó 3 szobás komfortos, szép napos lakás új házban. Str. Calvin 16.

Uri zsidó családnál központban szerény-igényű fiatalember szobát, kosztot kaphat. Címét szivességből Moskovits cég közli, Piața Mihai Viteazul 17.

Független, intelligens zsidó urinóval társulna jól szituált ingatlan- és gyártulajdonos. Cím a kiadóban.

Üzemből levő cukorka- és csokoládégyártó bérbeadó. Ajánlatokat „Biztos tüzet” jellegre.

Jókarban lévő modern festett gyermek-, vagy lakoszoba butor olcsón eladó. Hoffmann, Calea Reg. Carol II. 7., II. emelet, ajtó 6.

Fordítások bármely nyelven Dr. Mandel Fordító Iroda, Str. Memorandului 24.

BÁNSÁGI ÚJ KELET

Bánsági szerkesztőség és kiadóhivatal címe: FRIED MIKSA Timisoara IV.
Spl. T. Vladimirescu 24. Telefon 27-10Temesváron ötezer ember várja
állampolgársági ügyének rendezését
az új összeírások révén

Már az első napokon tömegesen jelentkeztek a listából kimaradottak

Temesvár, május 4. (Az Új Kelet tud.) Megírtuk, hogy a temesvári városháza központi közigazgatási ügyosztálya megkezdte az állampolgársági listából kimaradottak összeírását. A közönség érdekelt része nagy örömmel fogadta a kormány vonatkozó rendelkezését és már az első napokban hatalmas tömegek jelentkeztek az utólagos összeírásra, amely minden bizonnyal az utolsó alkalom lesz a kisebbségi polgárok számára, hogy közjogi helyzetüket tisztázhassák.

A határokhoz közel fekvő Temesváron tizenöt éven át súlyos problémát jelentett a lakosok állampolgári helyzetének rendezése. Élénk bizonyítéka ennek a zsidóság soraiban végrehajtott revízió, amelynek során százaknál és ezreknél tünt ki, hogy a legteljesebb állampolgári jogok birtoklása mellett is milyen nehézségekbe ütköztek ezeknek formai bizonyítása. Annak idején a rendelkezésre álló rövid idő alatt a temesvári zsidóság kétségbeesett erőfeszítéseket tett a szükséges okmányok és igazolások beszerzésére, a legnagyobb nehézség azonban abban rejlett, hogy még a város öslakóinak egy része is a szomszédos országokból volt kénytelen beszerezni a személyi okmányokat. Egyelőre még nem állnak rendelkezésünkre hivatalos statisztikai adatok, de így is biztos tudomásunk van arról, hogy a temesvári zsidóság jelentékeny százaléka elvérzett az állampolgársági revízió frontján és ma közjogi bizonytalanságban él, holott állampolgársági joga elvitathatatlan, csak éppen a szűkös határidő és a technikai akadályok következtében nem sikerült annak formai igazolása. — Ezekhez tartozik még egy jelentős tömeg, amely annak idején nem került az állampolgársági listára és így nem is indulhatott meg ellenük a revíziós eljárás. Ezek helyzete ugyancsak bizonytalan, életlehetőségek pedig erősen korlátozott az újabb kereskedelmi rendeletek következtében. Most azonban remény van arra, hogy ama zsidó polgárok is rendezhetik állampolgársági ügyüket, akik nem szerepeltek a városházi listán és így nem estek át a revízió sem. Ezeknek a száma szerény becslés szerint mintegy 6—800 főre tehető és most valamennyien igyekeznek a kitűzött határidőn belül jelentkezni a városházán.

Temesváron egyébként összesen mintegy 5000 ember várja állampolgársági ügyének végleges rendezését az új összeírások révén. Ebben a számban a legnagyobb arányt a magyar kisebbség képezi, aztán a németek, zsidók, végül pedig a szerbek következnek. A legtöbb esetben igen egyszerű az állampolgári listáról való kimaradás oka és azt leginkább jóindulatu könnyelműségnek is lehet nevezni. A huszas évek elején Temesvár ipara hirtelen fellendült és az ország minden részéből tömegesen özönlöttek a munkások és tisztviselők ebbe az ipari centrumba, amely munkával és aránylag kedvező életlehetőségekkel várta őket. Ezek a tömegek azóta meggyökereskedtek itt, de az állampolgársági listák összeállítása idején még nem érezték az otthon jelentőségét, nem is tudták pontosan, hogy hol kell jelentkezniük és elmulasztották a törvényes határidőt. A szerb megszállás idején, valamint a megye nyugati részének visszacsatolása után jelentős tömegek közjogi helyzete vált bizonytalanra és mivel a falvakon könnyebb volt helyzetüknek hatóság ellenőrzése, a városba húzódtak. Ami a zsidóságot illeti, a huszas évek óta szintén 1—2000 főre tehető a különböző országrészekből beköltözött száma. Bár a zsidóság a mult tapasztalatai alapján különösen érzékeny közjogi helyzetének tisztázása iránt, mégis nagy számban akadnak, akik egyszerűen nem tulajdonítottak nagy fontosságot az állampolgársági ügyeik rendezésének, más részt pedig a kellő okmányok hiányában nem volt módjuk a jelentkezésre.

Mindezeket a mulasztásokat és hiányo-

kat kívánja orvosolni az új összeírás. A város vezetősége május 12-ére szabta meg a jelentkezési határidőt, ez azonban előreláthatóan rövidnek fog bizonyulni és bizonyára majd idejében meghosszabbítják. A hivatalos plakátokon nem részletezték bővebben az állampolgársági jog igazolására szükséges okmányokat, de mint már röviden jelentettük, ennél az utólagos jelentkezésnél is mindama okmányokra szükség van, amelyek a zsidóság állampolgársági revíziójára vonatkoztak. Így igazolni kell 1938 december 1-i dátummal a községi ille-

Temesvár minden kerületében csecsemő-
otthont létesítenek a szegénysorsu szülők
gyermekei számára

Temesvár, május 4. (Az Új Kelet tud.) A temesvári városvezetőség nagyjelentőségű emberbaráti és szociális intézmény létesítését határozta el. A szociális ügyosztály már régebben behatóan tanulmányozta azokat a fontosabb problémákat, amelyek ebben az ipari centrumban szociális téren sürgős megvalósításra várnak.

Igy elsősorban a szegénysorsu munkásszülők elhanyagolt gyermekeinek gondozása képez közérdekű problémát a város számára. A temesvári ipari proletariátus gyermekei mellől a napi munka az anyát is elragadja és a három éven aluli gyermekek minden szülői gondozást nélkülöznek, legfőképpen egyedül maradnak bezárva az üres lakásban és csak este láthatják viszont szüleiket, akik azonban a farszató napi munka végeztével sem tudnak kellőképpen foglalkozni velük. Az utóbbi években különösen elszaporodott Temesváron a gyermek-balesetek száma, amelyeknek kilencven százaléka arra vezethető vissza, hogy az üres lakásba zárt gyerekek sok veszélynek vannak kitéve és egy-egy könnyelmű lépéssel felügyelet hiányában gyakran halálos balesetek áldozataivá válnak. Ezen felül a lakásokba zárt gyerekek táplálkozása is erősen problematikus.

Kizárólag német áruforgalom
bonyolódik le a Bega-kikötőben

Temesvár, május 4. (Az Új Kelet tud.) A Bega-kikötők forgalma az utóbbi években jelentékenyen megcsappant a rakodási és vámosi nehézségek következtében. A rakodási nehézségek főoka abban volt, hogy a sleppek csak a szentmihályi folyóbövíületnél tudtak megfordulni és így mozgásuk nehézkes és költséges volt. Ennek kiküszöbölése érdekében nemrégiben megkezdték a módosi hid mellett új forduló kiépítést, amely hamarosan el is fog készülni.

A megcsappant áruforgalom ellenére azonban a Bega-kikötő ma is elsőrendű fontosságú gazdasági tényezője a Bánságnak, mert közvetlen összeköttetést létesít a Fekete tengerrel egészen Bécsig. A kikötőnek külön fontosságát ad most a román-német gazdasági egyezményben vázolt szabadzónák létesítése. Mint Jinga nemzetgazdasági miniszter legutóbbi konferenciája során említette, a szabadzónák létesítésénél előreláthatóan a Bega-kikötő is számításba fog jönni. A szabadzóna létesítésével természetesen a Bega-kikötő forgalma megfőbbszöröződik és kérdésessé válik, hogy a kezdetleges rakodóparthok, amelyek eddig kielégítették a mérsékelt igényeket, meg tudnak-e majd felelni a várható hatalmas forgalomnak.

Ezzel kapcsolatosan nem érdektelen egy rövid visszapillantás a Bega-kikötő multbeli áruforgalmára, amely eillenre, hogy Magyarországra közvetlen szomszéd és a Fekete tengeren át az egész világforgalom bekapcsolód-

tóséget, aminek számtalan körülményes módja van az adóbizonylatoktól kezdve egészen a katonai bizonyítványokig. Ugyan csak igazolásra szorul a nem optálás ténye, amit jelen esetben a rendőrség igazol annak a negatívumnak az elismerésével, hogy az illető nem használta idegen állam utlevélét. Mindezen okmányokat a legnagyobb pontossággal kell beszerezni és az érdekelteknek személyesen, vagy ügyvédek útján kell meggyőződniük a kitűzött adatok helyességéről, mert a legkisebb formahiba is elegendő lehet az állampolgársági jogok elvesztésére. A város vezetősége egyébként utasította a városi hivatalokat a vonatkozó okmányok díjmentes kiszolgáltatására és ugyanilyen irányu kérelemmel fordult a rendőrséghez is, úgy hogy a szegegyebb osztályok anyagi áldozatok nélkül is hozzájuthatnak a szükséges iratokhoz.

matlansága is késlelteti az áruk átvételét. A külföldi készáruk árának hullámzása kétség-telenül meglepetéseket hozhat a közeljövőben és így az importőrök bizalmatlanok a meg-érkezett áruval szemben, mert könnyen megtörténhetik, hogy veszeséggel kell majd likvidálniok egy-egy nagyobb tétel átvételét és annak piacra dobását.

A Bega-kikötő tehát egyelőre tele van áruval, a bánsági importőrök pedig nyugtalanul várják a közeljövő áruforgalmának kialakulását. Ha ez a pillanatnyi stagnálás nem is éri közvetlenül a fogyasztóközönséget, de érzékenyen érinti ama gyárvalatokat, amelyek félígkész árukból, gépalkatrészekből, vagy nyersanyagokból rendeltek az üzemi termelés szükségleteinek biztosítására szolgáló jelentékeny tételeket.

„Nem kell Palesztinába
kivándorolni!”

Ilyen című hirdetések tartják újabban a temesvári lapokat, amelyek hónapokkal ezelőtt még a kivándorlási ügynökségek hirdeteisóitől hemzsegték. A fenti hirdetés szövege egyébként a következő: „Nem kell Palesztinába kivándorolni, mert minden antiszemita kilengéstől megmenti Bizony: Az érvényesülés lélektanai című könyv. Megrendelhető a kiadóban, vagy levelezőlapon: Bizony, Timisoara. „A könyvbe egyébként már akkor volt szerencsénk betekinteni, amikor Bizony ur még nem találta ki ezt a szerfőltött ötletet lemondatot. Bizony Ferenc ur ugyanis ismert temesvári házasságközvetítő és mint ilyen, eléggé tapasztaltnak érezte magát, hogy könyvet írjon az „Érvényesülés lélektanáról“. A jámbor olvasó megtudhatja a könyvből, hogy minden az érvényesüléstől függ, viszont ennek a legegyszerűbb módja, ha valaki a Bizonyiroda által közvetített gazdag leányok egyikét veszi feleségül. Így az összes problémáikat meg lehet oldani, úgy mellékesen az antiszemizmust is.

Bizony, bizony, ilyen időket élünk ma...

Élénk hete volt a bánsági gabona-
exportnak

Timisoara, május 4. (Az Új Kelet tud.) A mult havi stagnálással szemben a bánsági gabonaexport két hét alatt állandó javulást mutat és ez a mult héten jelentékeny mértékben emelkedett. Különösen a tengeri iránt nyilvánult meg nagy kereslet s egyedül Németországba 150 vagon szállítmány indult utnak, átlag 370 lejes métermázsánkénti árban, ami 10 lejes árjavulást mutat az előző héttel szemben. A nagy keresletre való tekintettel további ár-emelkedés várható. Ugyancsak élénk volt a forgalom a buzapiacon is, Constantan keresztül Angliába, Görögországba és Egyiptomba indítottak jelentékeny mennyiséget. A buzaár tartott volt, átlagban 375 lej franco ab Temesvár. Ezzel szemben a malmok kereslete továbbra is jelentékenyen volt, mert egyelőre még el vannak látva nagy készletekkel és az export-kereslet következtében megszűlárdukt árak sem felelnek meg a malmok kalkulációinak. Ugyancsak ez a helyzet volt a zab és az olajos vetemények kereslete tekintetében is. Az utóbbiak iránt kizárólag Németország mutat érdeklődést és a mult héten nagyobb arányú kótekek is történtek 21.50 lejes árban franco ab Curtici.

A középértékeket megállapító bizottság új tagjai. A Hivatalos Lap május 3-i száma közli a pénzügyminiszter rendeletét a forgalmi adó fizetésével kapcsolatos középértékeket megállapító bizottság kinevezésére vonatkozóan. A bizottság tagjai a következők: A. Seibulescu, a nemzetgazdasági miniszterium részéről, Ing. C. Orghidan, a kamarák szövetsége részéről, N. Ninişchiu az importőrök részéről és Stan Ticulescu a mezőgazdasági kamarák képviselőjében.

Fodor Gyula, az Aradvármegyei Takarékpénztár vezérigazgatója elhunyt. Fodor Gyula, az Aradvármegyei Takarékpénztár Rt. vezérigazgatója elhunyt. Fodor Gyula egyike volt Erdély legképzettebb bankvezetőinek és nevéhez fűződik intézete nagyarányú fejlődése is. Május 2-án temették el nagy részvét mellett.

UJ KELET Legújabb hírek

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

mére vetettek a tárgyalások vitelét illetően. A lap tudni véli, hogy Sztalin egyáltalán nem kívánja megváltoztatni a szovjetek külpolitikáját a nyugati hatalmakkal szemben. Oroszország létérdekei köteleességé teszik, hogy támogassa az összes országokat, amelyek hivatva lennének harcolni szabadságuk védelmében.

Nehézségek az angol-francia-orosz tárgyalások körül

A francia lapok általában úgy tudják, hogy az angol-szovjet tárgyalásokon nehézségek merültek fel. A Matin szerint az angol kormány elfogadhatatlannak tartja az angol-francia-szovjet szövetségre irányuló orosz javaslatokat. A lap tudni véli, hogy az angol kormány 48 óra belül hivatalosan uton fogja tájékoztatni Moszkvát álláspontjáról.

A moszkvai angol nagykövét közölni fogja a szovjet külügyi népbiztosságon, hogy London nem hajlandó szavatosságot vállalni a Balti államokért, ezzel szemben kész arra, hogy „leateur”-u regionális jótállást vállaljon.

Maiski egy banketten értetett Litvinov bukásáról

London, május 4. Az angol sajtó nem lepeli el azon véleményét, hogy Litvinov lemondása, a francia-angol-orosz tárgyalások közepette, a legkényesebb pillanatban történt. Hangsúlyozzák az angol lapok, hogy sem a kormánynak, sem pedig a külügyi hivatalnak nem volt előzőleg tudomása Litvinov távozásáról.

Maiski londoni szovjet nagykövét az angol-kínai katasztrófa lakomáján értesült a külügyi népbiztos távozásáról, amelynek hátterét a legsűrűbb homály fedi.

A Daily Express értesülése szerint Vorosilov hadügyi népbiztos a vörös hadsereg nevében követelte Litvinov eltávolítását, mert habozásával és kapkodásával ártott Oroszországnak a Közel-Keleten, de főleg Törökországban. A lap értesülése szerint Maiski londoni szovjet nagykövét is többiben panaszkodott állítólag, hogy a külügyi népbiztostól nem kap határozott utasításokat.

A berlini visszhang

Berlin, május 4. (Rador). A német lapok Litvinov távozásában London és Párizs balsikerét látják. Anglia és Franciaország, úgy látszik, nem ajánlottak fel eleget, hogy megnyerhessék az oroszokat.

A Berliner Börsenzeitung hangoztatja, hogy a volt népbiztos távozása nem felelt meg London és Párizs óhajának, főleg a jelen pillanatban. Molotov magatartása csak nyugtalaníthatja azokat, kik gyengeségük tudatában ajtóról ajtóra kopogtatnak segítség után. Számunkra elég annyit megállapítani, hogy egy olyan politika képviselője távozik, amely olyan vereséget szenvedett, ahány győzelmet aratott a nemzeti szocializmus.

Berlin, május 4. A Havas ügynökség jelentése szerint berlini politikai körök nem titkolják azon reményességüket, hogy Litvinov távozása megzavarhatja a szovjetkormányt és a nyugati hatalmak között folyamatban levő tárgyalásokat.

A Berliner Zeitung am Mittag azt írja, hogy valami nincs rendjén a bekerítőkörél. Ez a tény igen örvendetes és hasznos a totális államok erőfeszítései szempontjából, amelyeknek nyugodt és zavartalan akciója Ciano és Ribbentrop közeli találkozásával újabb megerősítést nyer.

Róma, május 4. Litvinov eltávolításának híre Rómában is nagy feltűnést keltett. Olasz politikai körök feltétele szerint a szovjet külügyi népbiztos lemondása azt jelenti, hogy Sztalin szembefordul a Litvinov által követett politikával, amely a kudarcok egész sorozatát eredményezte.

A lengyel vélemény Varsó, május 4. (Rador). A lengyel lapok azt állítják, hogy Litvinovot a kollektív biztonság és a Népszövetség keretében való általános egyezmények hívének tekintették, aki negatív magatartást mutatott az Angliával való kétoldali szerződéssel szemben. Litvinovot főleg katonai körökben bírálták hevesen és azzal vádolták, hogy szabotálja a nyugati hatalmakkal megkezdett tárgyalásokat.

Washingtoni nagykövét lesz Litvinov?

Párizs, május 5. A Paris Midi úgy értesül, hogy Litvinov átveszi a washingtoni szovjet nagykövetség vezetését.

Ma válaszol Beck a német követelésekre

Ribbentrop és Ciano mai találkozásukban együttesen döntenek a tengelynek Lengyelországgal szembeni magatartásáról. Német-olasz katonai szövetségről tud a japán sajtó

Roosevelt nem polemizál Hitlerrel

Cluj, május 5. A nemzetközi világ nagy érdeklődéssel tekint Beck lengyel külügyminiszter mai beszéde elé, amelyben, mint ismeretes, Lengyelország álláspontját fogja ismertetni a Danziggal és a korridorral kapcsolatos német kívánságokkal szemben. Német mintára a választ ugyancsak ma fogja a berlini lengyel ügyvivő jegyzék formájában hivatalosan is a német kormány tudomására hozni.

Ribbentrop német külügyminiszter az olaszországi Comoban ugyancsak ma találkozik Ciano gróf külügyminiszterrel. A két külügyminiszter tárgyalásainak napirendjén mindenképp is a lengyel kérdés szerepel, ezentul azonban nyilván összegezni fogják a közép- és keleteurópai államokkal az utóbbi hetek során külön-külön folytatott tárgyalások eredményét és le fogják vonni ennek konkluzióit. A „bekerítési politika” elleni manőverek alighanem ugyancsak a tárgyalások napirendjén fognak szerepelni.

Beck beszédét több európai rádió fogja közvetíteni

Varsó, május 4. Ma délelőtt 11 órakor ül össze a lengyel diéta plenáris ülése, amelyen Beck külügyminiszter elmondja nagy érdeklődéssel várt beszédét. Beszédét az angol, az amerikai és több európai rádióállomás közvetíti. A lengyel állomások Beck beszédét délelőtt egy órakor angol, háromnegyedkettőkor francia és félháromkor német nyelven közvetítik.

Róma, május 5. A Havas ügynökség jelenti: Ribbentrop és Ciano találkozását politikai körökben nagyfontosságúnak tekintik. A külügyminiszter a tengelynek Beck nyilatkozatával szemben tanusítandó magatartásról fog tanácskozni. Ciano mérésleket tanácsol Németországnak, mert Olaszország kitünő viszonyt tart fenn Lengyelországgal. Róma óvatosságra inti Varsót is.

Az olasz lapok véleménye szerint Ribbentrop és Ciano találkozója az utóbbi napok legfontosabb politikai eseménye, mely „magára vonja egész Európa figyelmét”.

Párizs, május 5. Bonnet külügyminiszter ma kihallgatáson fogadta Lengyelország párizsi követét.

Német-olasz katonai szövetség

Tokió, május 5. A Domej távirati ügynökség tudni véli, hogy Arita japán külügyminiszter a német és az olasz követekkel már délelőtt az európai feszültség ügyéről tárgyalt. Mielőtt Arita külügyminiszter fogadta volna a két követet, kihallgatáson volt a császárnál, akit tájékoztatott az európai helyzetéről, Tokióban úgy tudják, hogy az Anglia, Franciaország és Szovjetország által követett bekerítési politika ellensúlyozására Németország és Olaszország elhatározták, hogy katonai szövetséget kötnek. A szövetség megkötését május 6-án hozzák nyilvánosságra.

Berlin, május 5. Valószínű, hogy Göring Olaszországból Spanyolországba is ellátogat, hogy a madridi ünnepeken képviselje a birodalmat.

De Monzie francia miniszter tárgyalásai

London, május 4. Anatole De Monzie, Franciaország közmunkaügyi minisztere, aki napokon át Lengyelországban tartózkodott, csütörtökön Londonba érkezett. De Monzie este egy előadáson elnököl, amelyet Sir Samuel Hoare tartott a londoni francia intézet rendezésében.

Délben De Monzie megbeszélést folytatott Halifax angol külügyminiszterrel, majd a közlekedésiügyi és ellátási miniszterekkel tárgyalt.

London, május 4. Kingsley Wood légügyi miniszter Elhallban, London egyik déli

városnegyedében beszélt tegnap. Kijelentette, hogy optimista. Nagy-Britanniának egyáltalán nem szándéka bekeríteni Németországot. Békében akar élni összes szomszédaival és barátsággal az összes államokkal. A hadkötelezettség bevezetése szükségessé vált, hogy Anglia teljesítse a többi országokkal szemben vállalt kötelezettségeit, továbbá a béke és biztonság fenntartása érdekében. Ez az intézkedés nem jelenti Angliának a háború érdekében való erőfeszítését, hanem olyan erőfeszítést, amely hozzá fog járulni elhárításához. A brit nép barátságban akar élni a német néppel, de reményeinkben becsaptak. Mégis reményt meríthetünk erőnközből, amely egyre növekszik és népünk egységéből, mert amit mi teszünk, az igazság és jogon alapszik.

Lengyelország nem bízhatja meg Németországot

A „Financial Times” szerint Lengyelország politikája nem olyan természetű volna, hogy nézeteltéréseket váltana ki London és Varsó között. Valószínűnek tartják, hogy Beck ma ki fogja jelenteni: Lengyelország nem hajlandó meg az erőszak, vagy megfélemlítés előtt és nem bízhat meg a fenntartásában kizárólag Németország ígéretét alapján. Ezzel szemben kormánya kész egyenlő felek módján tárgyalni.

Roosevelt nem polemizál Hitlerrel

Washington, május 4. A Fehér Hához közelálló körökben kijelentik, hogy Roosevelt nem fog polemizálni Hitler kancellárral beszédek, vagy nyilvános üzenetek formájában. Az amerikai kormány erőfeszítéseket fog tenni a semlegeségi törvény olyértelmű módosítása érdekében, amely a legnagyobb szabadságot biztosítsa az Egyesült Államok számára.

A „béke és biztonság” jete alkalmából

Mussolini közvetíteni akar Berlin és Varsó között?

Párizs, május 4. Az Oeuvre azt a feltűnést keltő hírt jelenti, hogy Róma hajlandónak mutatkozik közvetíteni Varsó és Berlin között. Mussolini — írja a lap — Ciano útján üzeneteket juttatott el Varsóba, amelyben felajánlja közvetítését a német-lengyel viszály elsimítására. A Paris Midi szerint Mussolini magára vállalta, hogy közvetíteni fog Berlin és London, valamint Berlin és Varsó között.

Berlin, május 4. A francia közvélemény nagy érdeklődéssel várja Beck lengyel kül-

Daniel Cooper volt kereskedelmi miniszter azon véleményét fejezi ki, hogy az Egyesült Államok maradjanak hírek a „támadás ellen irányuló politikához”.

Harry Riman, a kereskedelmi kamara volt elnöke a semlegeségi törvény módosítását kérte olyan értelemben, hogy az Egyesült Államok mindenféle árut, tehát fegyvert is árulhassanak minden nemzetnek, amely készpénzben fizet és saját hajóival szállít. Az egyedüli megszorító feltétel ez legyen: Ne lehessen eladni semmit azon nemzeteknek, amelyek megszegik szerződéseiket az Egyesült Államokkal, vagy amelyeket „támadóknak” minősítenének.

A köztársaságiak is helyeslik Roosevelt politikáját

Newyork, május 4. (Rador). London, a republikánus párt elnöke Kansas Cityben tartott beszédet és meleg hangon helyeselte a békekonferencia tervét, ahogyan azt Roosevelt elnök Hitlerhez intézett üzenetében felvetette. London kijelentette, hogy bár az Egyesült Államok elszigeteltségének híve, az a benyomása, hogy Amerika nem maradhatna kívül általános, hosszú időtartamú háborúban. Végül megállapította: „Nyilvánvaló, hogy a demokráciák győztesként kerüljenek ki a totális államok elleni esetleges háborúból.”

Párizsba és Londonba utazik a jugoszláv külügyminiszter?

London, május 5. A munkáspárti Daily Herald úgy értesül, hogy Cincár Markovics jugoszláv külügyminiszter a hét végét Londonban tölti, előzőleg azonban Bonnet francia külügyminiszterrel fog tájékozni. A hírt fenntartással közölik, mert az eddigi tervek szerint Cincár Markovics május 9-én elkiséri Rómába Pál régensherceget.

ügyminiszternek ma a szenátusban elmondandó beszédét. A párizsi lengyel követ csütörtökön felkereste Bonnet, akit tájékoztatót a lengyel külügyminiszter beszédének tartalmáról. Hír szerint Beck mérsékelte, de határozott formában fogja hangsúlyozni Lengyelországnak Danzigra való jogait, de ugyanakkor emlékeztetni fogja Németországot arra, hogy az utóbbi öt év alatt milyen megértő együttműködés nyilvánult meg a két ország között és ezt Németország is elismerte.

Második olvasásban tárgyalta az angol parlament a véd-kötelezettség bevezetését

Milyen zsoldot fognak kapni az angol katonák?

London, május 4. Az alsóház mai ülésén Attlee őrnagy kérdésére válaszolva Chamberlain bejelentette, hogy Anglia tárgyalásokat kezdett az Egyesült Államokkal bizonyos nyersanyagok cseréjére nézve, amelyekre a két országnak stratégiai tartalékok szempontjából szüksége van. A kezdeményezés az Egyesült Államoktól indult ki.

Az alsóház egyébként ma második olvasásban tárgyalta a kötelező katonai kiképzés bevezetéséről szóló törvényjavaslatot. Chamberlain beszédében rámutatott arra, hogy a rekruták száma 200 ezerrel 800 ezerre fog emelkedni három év alatt a katonailag kiképzett ifjak száma.

A rekruták, rangfokozatra való tekintet nélkül, napi egy shilling zsoldot kapnak. Az Északírországi lakosság részéről megnyilatkozó hazafias érzések elismerése jeléül Ir-

szágban külön hadsereget létesítenek, amely könnyű rohamkocsikkal álló egységet is magában foglal.

Chamberlain kérte, hogy a javaslatot minél gyorsabban szavazzák meg.

Magyar katonák agyonlőtték egy szlovák férfit. Budapestről jelentik: A magyar távirati iroda közlése szerint április 30-án, Ajosluscska közelében, magyar területen, egy magyar őrszót igazolásra szólította fel a Necenseffben lakó Kaspar János szlovák férfit, de az menekülni próbált. A törvényes felszólítások után a járőr Kasparra lőtt és halálosan megsebesítette. A magyar hatóságok megindították a vizsgálatot.

FRATERNITAS R. T. CLUJ NYOMASA.

BUN DE IMPRIMAT